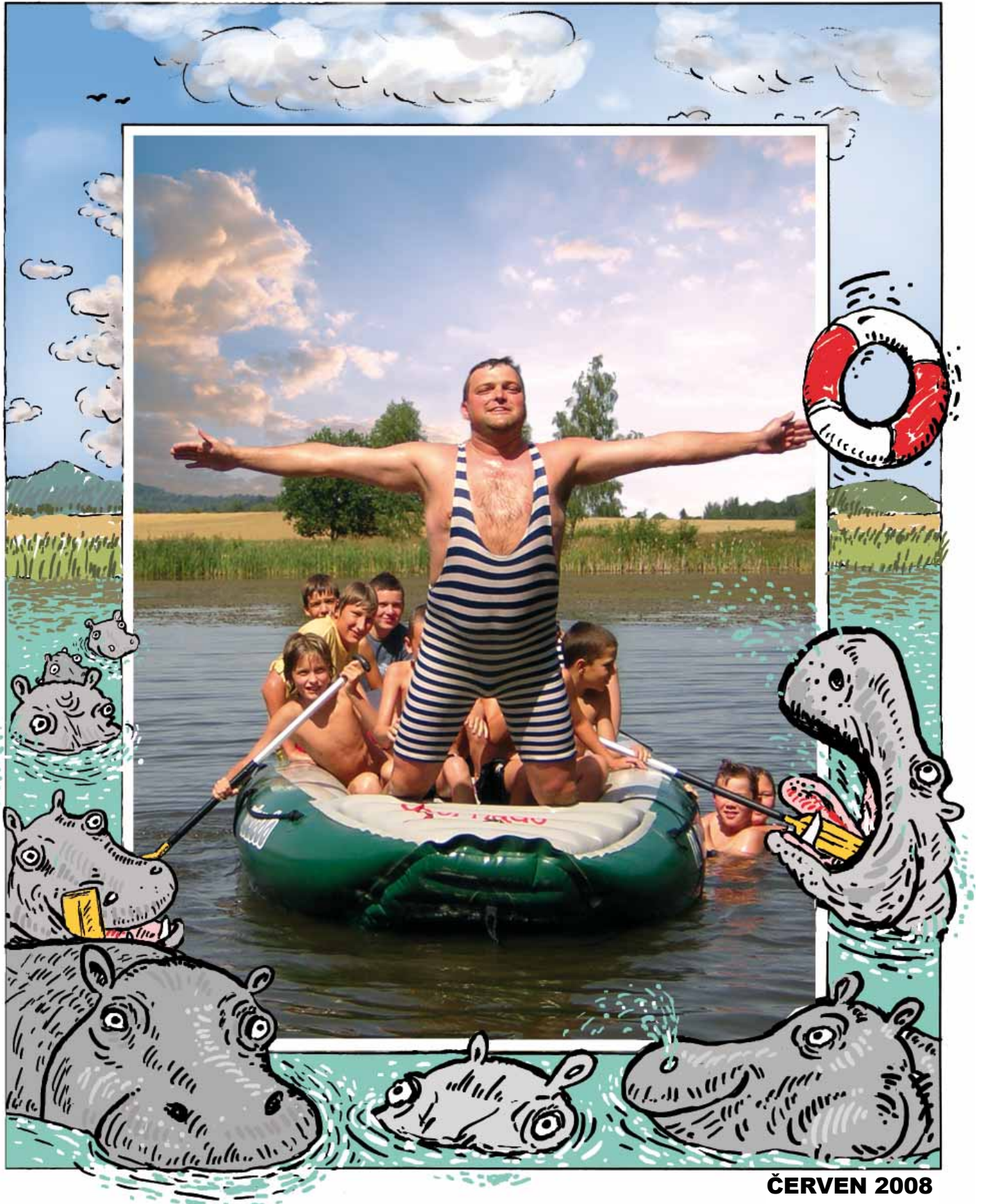

TOMÍK

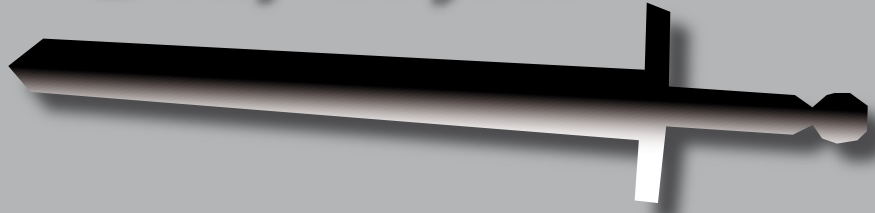
Časopis turistických oddílů mládeže

ČERVEN 2008

Dřevárna - Stín smrti

Pro nezasevěné: dřevárna je děj fantasy přenesený z knížky nebo počítačové hry do reality vikendové oddílové výpravy, což se nám zdá být velmi sympatické. Akcí tohoto typu se pořádá poměrně dost, jen málo jich je ale určených pro dětské oddíly. Řekli jsme si, že bychom mohli zkusit něco podobného zorganizovat právě my. Do čela realizačního týmu se postavilo několik lidí, kteří mají s dřevárnami zkušenosti, a po loňském prvním ročníku jsme to letos rozjeli ve větším.

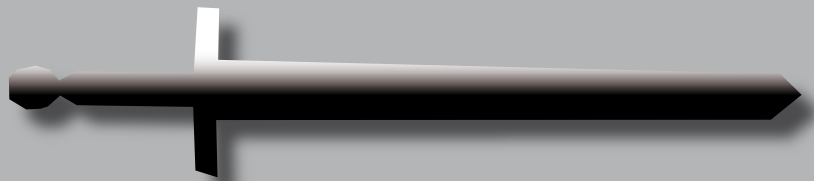
Účastníků se sjelo kolem sto dvaceti. Členové dětských oddílů byli zastoupeni zhruba sedmdesáti lidmi, ostatek tvořili členové různých šermířských skupin. Nejvíce účastníků bylo z Prahy – asi 90 lidí, na druhém místě byly České Budějovice – 6 lidí, Brno – 5 lidí, čtyři z Karlových Varů, dva z Kladna, ale objevili se i jedinci z Ostravy, Mělníka nebo Blatné.

Jádrum každé dřevárny je příběh s otevřeným koncem. Hráči rozdělení do národů bojují mezi sebou dřevěnými meči (odtud dřevárna), samozřejmě změkčenými pomocí miralonu nebo molitanu tak, aby byly bezpečné. Hra je částečně řízena plněním různých úkolů, ale velký prostor je ponechán diplomacii a dohodám mezi jednotlivými národy. To vše, ale hlavně obratnost v boji, rozhoduje o tom, jak bude příběh pokračovat a jak skončí. Na rozdíl od počítačové hry tento příběh hráči prožívají na svou vlastní kůži, hrají ho se skutečnými lidmi, ve skutečné krajině.

Letošní bitva se povedla. Příští rok zveme všechny zájemce na pokračování bojů na naši louku nedaleko Tábora. Uvítáme i oddíly, které nemají s podobnými akcemi vůbec žádné zkušenosti, rádi jim vysvětlíme, jak si vyrobit zbraně a kostýmy. Informace i fotografie z letošního ročníku hledejte na webových stránkách bitva.krhuti.cz.

Doufám, že i po příštím ročníku budeme moci citovat jednoho pravděpodobně moravského účastníka: „Mlata to byla výborná!“

*Milan Kvíz,
TOM Krhúti, Praha*

Ilustrační foto: Tomáš Hurt-Tomek

OBŠAH: červen 2008

- str. 4 Mlýn hned tak klapat nebude, ale..., Tomáš Novotný
- str. 5 v Opárenském mlýně se brigádníci Hela Valtová, Bocman Podroužek
- str. 6 32. setkání VHT na Babách, Marta Horáková
Oddíl s jedlí ve znaku, Lída Nováčková
- str. 7 Budapešť, Mojmír Nováček
- str. 8 Pohádkový les v Poděbradech Lukáš Zícha
- str. 9 Náš první film, Tomáš Chico Hlavica
- str. 10 Přejezd Evropy 2008, Pavel Hop Kratina
- str. 12 Země svatého Patrika, Lída Nováčková
- str. 13 Březové lístky a pyramidy, Michal Janoušek-Turbomyšák
- str. 14 Bambiriády
- str. 17 ČRDM je 10 let, Michala K. Rocmanová,
- str. 18 Četli jsme za vás
- str. 18 Outdoor a fotky, Petr Ďoubalík
- str. 20 Woodcraft, J. Porsch-Ablákela
- str. 21 Představujeme: Martin Fišl
- str. 22 Četli jsme za vás
- str. 23 Peak Smrk, Andrea Podlešná Ptačím dolem na Hrádek, (jch)
- str. 24 Železný tomík 2004, Jindřich Dýda Černý
- str. 25 Zprávy z ústředí
- str. 26 Zlaté trenky, Jan Kopřiva, Odemykání Labe a Ohře, Jindra Dýda Černý
Lagori cup, R. Kašovský
- str. 27 Cimrman by se divil 2008, Tomáš Hurt-Tomek

Zakázaná obálka

Před pár týdny na mne vykoukla z výlohy jednoho smíchovského vetešnictví povědomá obálka. Neodolal jsem. Nešlo to. Dýchly na mne vzpomínky. Na totalitu, ve které jsem prožil dětství a dospívání, i na to, jak dychtivě jsem pátral tehdy po všem, co narušovalo univerzální pravdy překládané tehdy školou, televizí, komunisty.

Mladý svět už pěkných pár let nevychází. Tohle číslo bylo ale speciální! Potkal jsem se s ním už někdy před čtvrtstoletím, kdy jsem se u prarodičů prohrabával tajemnou půdou. Mladé světy s Dubčekem, Krylem, Smrkovským, s Martou Kubišovou a vtípky na vládu jedné strany, nakonec i tenhle, s mými tehdejšími ikonami z Osvozeného divadla. Mladé světy z roku 1968, k tomu pár Skautů-Junáků z téže doby. Znal jsem ty časopisy nazpaměť a – jaká odvaha! – kratšími vtípky z nich jsem vylepšoval svazácký časopis Seška, který jsem mezi roky 1982-1984 redigoval na Střední ekonomické škole v Sadech Naděždy Konstantinovny Krupské. Byly tabu a jako takové lákaly, převážel jsem je jako svátost mezi Velkým Osekem, kde babička žila, a Roztokami.

Nechci se ale moc nořit do vzpomínek. Snad jen drobně připomenout jedno kulaté výročí. Možná budete sedět u táborových ohňů nebo v polní kuchyni na svých táborech právě 21. srpna. Možná jste lepší pamětníci než já, ročník 1966. Možná máte v živé paměti to, jak vám nad hlavou hučely obří sovětské antonovy, kterými do oživlého, na chvíli omládlého Československa přilétali naivní, dobře vyzbrojení mládenci s jasným cílem: umlčet všechny ty Kubišové, Kryly, vrátit chod dějin zpátky...

Povedlo se jim to „jen“ na dvacet let.

Možná jste ročník 1988 či ještě mladší a je to pro vás jen vzdálená historie. Tak potom si přečtěte prosím alespoň to, kvůli čemu tleskali lidé Voskovci a Werichovi v mizérii předmnichovské republiky, kdy hra Kat a blázen vznikla. To, co nepustila na obálku Mladého světa komunistická cenzura v roce 1962 – a s čím se tedy čtenáři Mladého světa mohli potěšit právě až v roce 1968. Jsou ta slova obou klaunů dovedná, jinotajná, schválně trochu popletená, rýpavá. Dovedete si dnes představit, že mohla dráždit, že mohla rudé rozpalovat...do ruda?

Je dobré si připomenout, že od doby, kdy do naší země vtrhla sovětská, německá, polská a maďarská vojska, uplyne 21. srpna 2008 právě čtyřicet let! Je dobré si připomenout, že už skoro dvacet let nehrozí, že by podobnou obálku v naší zemi kdokoliv zakázal...

Tomáš Novotný

500 PŘED ŠESTI LETY NESMĚL MLADÝ SVĚT S TOUHLE OBÁLKOU VYJÍT. OTISKUJEME JI TEDY DNES V JUBILEJNÍM PĚTISTÉM ČÍSLE

mladý svět * 32
X. ROČNÍK • CENA 2 Kč

Za Mladý svět dáme třeba sto oвец
Jan Werich a Jiří Voskovec

WERICH:
No, něco na tom muselo být, když lidi dodnes říkají: tohle za Rakouska nebyvalo, za Rakouska říkali, tohle za Marie Terezie nebyvalo, za Marie Terezie říkali, tohle za Josefa II. nebyvalo... Za Josefa II.? Já nevím, co bylo předtím...

VOSKOVEC:
Ale teď mě napadá moudrá věc, jak ty jsi říkal – tohle za našich časů nebylo – tak mě napadá, jak to bude muset bejt špatný, abysme mohli říkat, až budem starý... Jak to bude muset bejt špatný, abysme mohli říkat, až budem starý – pozor, teď přijde pointa, to se nasměješ! Jak to bude muset bejt špatný, abysme mohli říkat, tohle za našich mladých let nebyvalo.

„Kat a blázen“

mladý svět VYCHÁZÍ KAŽDÝ PÁTEK CENA 1 Kč IV. ROČNÍK **16** CÍLE

Jak se svět baví • strana 4-5 • Rozhovor s Janem Werichem • strana 6-7 • Vest Pocket Revue • strana 8-9 • Film a humor • strana 10 • Slovo k analífabetům • strana 11 •

o humoru

Mlýn hned tak klapat nebude, ale...

V únoru roku 2009 to bude osm pozeňnaných let, co oko tomíkovo poprvé popatřilo na Opárenský mlýn. Zvedli jsme tehdy nabídku Fondu dětí a mládeže a přihlásili se do výběrového řízení. Tehdejší civilkáři Zdeněk Šmída a Vítek Madron zpracovali projekt, mlýn vyfotili, prohlédli... O devět měsíců později nám poslanecká sněmovna mlýn přiklepla.

V rychlosti zopakujeme, že Pionýr, jemuž nemovitost patřila, zpochybnil fakt, že se objekt vůbec ocitl na seznamu svazáckého majetku určeného k převo-

dál s půvabnou stavbou, jejíž základy ústečtí památkáři situují do renesance a která si kupodivu ještě uchovala zbytky někdejší krásy?

Zdá se, že při vši té zputělé bídě, kdy nás místní lidé varují před nenechavci a poberty všeho druhu, zejména sběrači kovů, kteří již ledascoz z objektu odnesli, nuže zdá se, že se objevilo světlo na konci tunelu.

Kamil Podroužek-Bocman a Helenka Valtová z kladenských Roháčů projevíli zájem se aktivně podílet na obnově mlýna a časem, až bude provozněna

Brigádami ale mlýn neobnovíme, o náhonu, který ho obtéká, už ani nemluvě. Držme si palce, ať jsme stejně úspěšní jako v projektu Interreg! Náš chátrající stařeček by si rozhodně zasloužil silnou, možná i opakovanou povzbuzující injekci z evropských zdrojů...

Tomáš Novotný

du. Víc než pět let potom trval soudní spor, kterého jsme se účastnili jako tzv. vedlejší účastník řízení. Zastupovala nás bezplatně JUDr. Radka Šumerová – a také díky ní stát vyhrál.

Dnes, téměř rok po vynesení rozsudku, je mlýn stále v majetku ministerstva financí. Na konci dubna 2008 jsme podepsali smlouvu o tzv. výpůjčce, tedy o režimu, který je jakýmsi předstupněm pro řádný převod. Žehráme na to, že všechny úřední kroky se ukrutně vlečou. Když tedy mezi ministerským úkonem A a úkonem B uplyne jen měsíc, můžeme to považovat za výhru.

Na počátku června jsem navštívil ředitele příslušného ministerského odboru na Ministerstvu financí ČR. Pan ředitel mne ujistil, že pomalost je dána obrovským množstvím agendy, kterou musí ministerstvo zpracovávat. Dal nám ale také naději, že v první polovině července bude připravena řádná smlouva pro převod Opárenského mlýna.

Inu, představovali jsme si to všechno v podstatně rychlejším sledu, ale nezbyvá než vydržet a čekat. Co bude

alespoň první část, zde správcovat. Pod jejich vedením, přirozeně za součinnosti s ústředím, by zde, uprostřed hezké, byt dálnicí lemované přírody, mohlo vyrůst zajímavé environmentální středisko...

...v Opárenském mlýně se brigádníci

Jen pár kilometrů od Lovosic v zeleném Opárenském údolí pod svahem Lovoše, se na Milešovském potoce nachází řada historických mlýnů. První dva slouží jako chaty, ve třetím mlýně, přímo pod vlakovou zastávkou Opárno, provozuje svérázný hostinský výletní hospodu. A pak už jen cestou lesem minete bývalou střelnici, projdete pod viaduktem, cesta se zúží, a ve chvíli, kdy už si říkáte, že asi jdete špatně, se před vámi otevře louka, na jejímž druhém konci mezi stromy vykukují střechy Opárenského mlýna!

Na areál mlýna, který tvoří obytné stavení, mlýnice, menší obytný domek a stodola, není zrovna veselý pohled. Ještě v roce 2001 částečně obyvatelný mlýn zcela zpustnul, ukradeno a zničeno bylo téměř vše, co ukradnout nebo zničit šlo. Přitom mlýn, jehož starší názvy Konrads mühle a Deutschmühle prozrazují, kdo byli jeho původní obyvatelé, je velmi hodnotnou součástí celého údolí a má dlouhou a zajímavou historii. Nejstarší částí mlýna je v jádře renesanční mlýnice, ostatní budovy vznikly kolem roku 1830. Velká obytná budova s hrázděním v patře má klasicistní podobu. Poslední významnou stavební úpravou prošel mlýn v roce 1932, kdy mlýnice dostala pozoruhodnou konstrukci krovu.

Když si k dlouhé historii a malebným stavením připočteme, že se mlýn nachází na samotě, i když díky dráze dobře dopravně dostupné, a v krásném a zatím klidném koutu přírody, má všechny předpoklady stát se další základnou tomíků. Po obnovení mlýnského náhonu by elektřinu mohla vyrábět

turbína, sopečné České středohoří nabízí možnost využít geotermální energii. Rádi bychom, aby mlýn svým zařízením a provozem připomínal dobu svých posledních majitelů v první třetině 20. století.

Obytná budova ukrývá velkou světnici, kam rozhodně patří pec a kachlová kamna se sporákem, v chodbě je stará černá kuchyně. Unikátním prostorem je rozlehlá mlýnice, kde by mohla vzniknout velká multifunkční klubovna. Ubytovací kapacita mlýna bude 20–30 lidí, louka za mlýnem je ideální pro letní tábory.

Ale doba, kdy v mlýně budou moci bydlet první tomíci, je ještě daleko. Zatím tu proběhlo několik brigád, poslední dvě letos v květnu za účasti kladenských Roháčů, lovosických Vejrů a litoměřických Sluniček. Díky ochotné pomoci oddílů se podařilo celý mlýn vyklidit a odvézt odpad, a že ho nebylo málo! Brigádníci uklidili dvůr, posekali nejhustší porost a postavili plot, aby byl areál chráněn před nechtěnými návštěvníky. Děkujeme proto Gabče a Žwejkovi z Lovosic, Kápošce a Stopikovi z Litoměřic,

Kádovi, Honzovi a všem dalším brigádníkům za pomoc. Děk patří také studentům z UJEP z Ústí nad Labem, kteří vypracovali stavební zaměření objektu. Další brigády a práce budou následovat, budeme o nich informovat a srdečně vás na ně zveme. Pro svou činnost máme posvěcení nejen od ústeckých památkářů, ale i místní CHKO. Na světě je už aktualizovaný projekt, takže zbývá jedině: získat mlýn do vlastnictví spolku a následně získat finance na jeho opravu.

*Helca Valtová a Kamil Boci Podroužek,
TOM Roháči, Kladno*

32. setkání VHT na Babách

Setkání na Babách tradičně zve všechny příznivce vysokohorské turistiky do malebného údolí řeky Jihlavy, do míst, kterým vévodí skály Velká a Malá Baba. Svěží jarní příroda zalitá sluncem tvořila nádherný rámec pohodových dnů. Druhý květnový víkend přišly na setkání kolektivy, byli zde jednotlivci, dospělí, mládež i rodiny s dětmi. Tábořilo se na louce mezi řekou a skalami. Každý si organizoval čas volně, podle své chuti. Příchozí měli různou zkušenost s vysokohorskou turistikou a pohybem ve skalnatém terénu.

Znalí ocenili zejména výměnu zkušeností, začátečníci podrobné vysvětlení teorie a nácvik praxe od lektorů ze Školícího střediska VHT jihomoravského KČT. Na setkání bylo možno projít školením a splnit požadované minimum. Pod dohledem lektorů se nacvičovalo lezení po lehčích horolezeckých cestách, pro nácvik správného pohybu po zajištěných cestách byla připravena zajištěná cesta na Velkou Babu.

Všem zájemcům organizátoři zapůjčovali potřebné vybavení k pohybu po skalách přímo na místě. TOM Horolezčata jako hlavní organizátor setkání připravil kromě hlavního programu také řadu doprovodných aktivit – soutěže, nácvik pádlování na nafukovacích člunech, turistický závod o pohár Setkání VHT na Babách. Doporučovali jsme výlety do okolí (Mohelnská hadcová step, Dalešická přehrada, informační centrum v jaderné elektrárně Dukovany, zřícenina hradu Templštejn, zřícenina u Ketkovic, malebné údolí Jihlavy a Oslavy). Večerní posezení u táboráku s besedami bylo zpestřeno přednáškou prof. Jana Franců, s fotografiemi a promítáním obrázků z výstupu na horu Aconagua – nejvyšší vrchol amerického kontinentu a z expedice do Nepálu.

*Marta Horáková,
TOM Horolezčata, Brno*

Oddíl s jedlí ve znaku slaví 40. výročí svého založení

Jmenujeme se Stopaři. Jsme oddílem s nepřetržitou čtyřicetiletou činností. Zabýváme se tábořením a turistikou. Umíme se ohánět sekerou a pilou, umíme postavit stan za pár minut. Dovednost zvlášť vhodná, když je bouře na spadnutí, pak si vychutnáme tisíce bubínků kapek deště na celtě. Naučili jsme se utlat si v přírodě bez výtoku civilizace tak, aby to neodneslo zdraví a příroda. Známe léčivé bylinky do čaje a víme, které dřevo je vhodné k opékání buřtíků. Bramboračka z kotlíku chutná královsky – doporučujeme. Vyznáme se v mapě, určíme čas podle hvězd na obloze, pracujeme s GPS. Neradi totiž bloudíme. Chodíme krajinou, kde člověka nepotkáš. Budí nás ranní řev ptáků a rozzlobená veverka. Učí nás to pomáhat si navzájem – závisí na tom to, jestli dojdeme. Zažíváme spoustu příhod. Jako dobrodružství vypadají až s odstupem času. Snažíme se všechno poznat. Třeba i krajinu Chomutovska s povrchovými doly. Zírali jsme! My, Ostraváci!

Umíme vázat uzly. Víte, čím připoutáte celtu, aby nedostala větrná křídla? Škotákem! A jak se jmenuje uzel, kterým si zavazujeme boty? Křížová spojka s pojistkou! Hry a soutěže provází naši činnost. Učíme se bojovat o vítězství. Co je ovšem neméně důležité – učíme se také prohrávat a zvládnout gratulaci vítězi.

Ohlížíme se i po Evropě. Zjistili jsme, jak to zní, když vlny Atlantiku doráží na pobřežní skály. Víme, jak pálí slunce jižních zemí. Můžeme vyprávět o puchýřích na ruku po deseti kilometrech pádlování přes jezera v Pobaltí. Viděli jsme požár pusty v Maďarsku – černá pláň od obzoru k obzoru. Uchvátila nás zadumanost skotské krajiny a sáhli jsme si na ostré skály Alp a Pyrenejí. Kdo nezažil, neví, jak vypadá východ slunce z vrcholu hory nebo nad vlnami moře,

nebo jak vypadá příroda, když Velký vůz ukazuje dvě hodiny po půlnoci.

Chceme-li tábořit, musíme něco umět. Turistika je sport jako každý jiný. Jen není tak na očích, nepodplácí se rozhodčí, neperou se fanoušci. Pracujeme družinovým způsobem. Jednou týdně schůzky po družinách, 1x až 2x do měsíce výprava celého oddílu. Máme družinu Pěšáků – jsou to kluci a děvčata do deseti let. Družinu Wega – děvčata 11 až 15 let, družinu Bizoni – kluci 11 až 15 let.

Je dubnový víkend roku 2008 a náš oddíl slaví 40. výročí založení. Na dohled Ostravy, v areálu turistické základny v Horní Lhotě vybudované ze zrušené školy se schází ti, kteří nosí v sobě dobrodružství let strávených v oddíle. Po celé délce tělocvičny se táhnou dvě řady stolů. Ty stoly jsou plné kronik. Stěny tělocvičny zdobí vlajky. Dýchá z nich historie – mnohdy pohnutá. Všude plno lidí všech věkových kategorií. Zvláštní pospolitost. Místní lidé nevěří vlastním očím. Seriózní pánové, kultivované dámy, mladí mužové, atraktivní slečny se spolu s dětmi prohánějí při bojovce. Mohutně burácí oddílový pokřik při večerním táboráku. Písničky dávne i ty dnešní. Udělování březových lístků, promítání filmů, vyprávění různých roštáren. „Mé dětství jsi nejvíc ovlivnila ty,“ povídá Ondra – zajímavě prosedivělý pán. Je to věta ceny zlaté medaile.

Na jmenovkách (marná sláva, chlapecké tváře zmužněly, tak ať se poznáme) je uvedeno zajímavé číslo. To číslo znamená počet let v oddíle plus počet absolvovaných táborů. Nejvyšší číslo má Pirát – Mojmír Nováček. Počítáme se k „starým“ oddílům. Jména prvních vedoucích jsou legendou. Oddíl přežil nelehká léta normalizace, ubránil svou ideu pobytu v přírodě. A tak může ve stejném oddílu vyrůstat další generace kluků a děvčat a třeba používat stejný nástroj nebo toulat se stejnými místy jako kdysi jejich tátové nebo mámy.

Lída Nováčková,
TOM Stopaři, Ostrava–Poruba

Oddíly odboru Dálava – Stopaři, Třicítka a Dívčí Dvojka, Sedmička, Ždorbi a UFO vyrazily s dvorním řidičem Jirkou Holubem z Orlové na svůj druhý „Eurovíkend“ – a hned na 4 dny do Budapešti a jeho okolí.

Jako první nás přivítala katedrála v Ostrihomi. Zaparkovat u Hradního vrchu v Budapešti s autobusem je téměř nadlidský výkon. Ale výsledek stál za to. Chrám sv. Matyáše byl sice v lešení, ale uvnitř je stále krásně vyzdoben v tureckém stylu, jako památka na obsazení Maďarska Turky. Na hradě jsme obdivovali Lví bránu a u jezdecké sochy maršála Hadika provedl jeden student magický obřad za úspěšné složení všech zkoušek (dotyk oblýskaných varlat koně).

Ubytování jsme v kempu Pap – Sziget v blízkém městečku Szentendre. V pátek vyrazíme do Pešti a hned ráno jsme odmítnuti u vstupu do Parlamentu – je zde na návštěvě chorvatský prezident. Jako náhradní program volíme římské vykopávky města Aquincum, kde obdivujeme velké lázně, staré 1800 let a již tehdy vybavené podlahovým topením a třemi bazény s různě teplou vodou. Odpoledne si pak prohlédneme Náměstí Hrdinů s památníkem Milénia, vybudovaným k tisícímu výročí příchodu

Maďarů. Vyzkoušíme jízdu nejstarším metrem na evropském kontinentu z roku 1896 a projdeme si monděnní centrum Pešti s letitými kavárnami a řadou významných staveb. Na závěr prohlídky Pešti navštívujeme secesní Széchenyho lázně a řadu bazénů s různě teplou termální vodou.

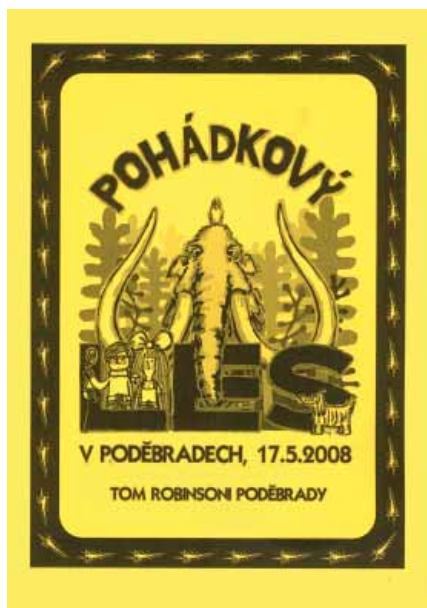
V sobotu ráno se opět zkusíme dostat do Parlamentu, ale není nám dáno, pro naši výpravu už není v pořadníku místo. Muzeum dopravy je důstojnou náhradou. Obdivujeme zde staré lokomotivy, autobusy, tramvaje i kočáry, nudlové mosty spleené ze špaget (pro testování namáhaných prvků) i přistávací modul maďarského kosmonauta. Odpoledne pak prochodíme skanzen v Sentendre, kde jsou umístěny nejen vesničky z různých oblastí Maďarska, ale taky třeba stará pekárna s moc dobrým pečivem či prodejny suvenýrů.

K večeru pak nás čeká prohlídka Szentendre, která je chvilku organizovaná, pak si každá skupinka obdivuje útulná zákoutí nebo loví virtuální geocache.

V neděli navštívujeme Visegrád, kde jen nakoukneme do vykopávek Dolního hradu, projdeme kolem dobetonované Šalamounovy věže a vydrápeme se na kopec (asi 200 m převýšení) s Horním hradem, od kterého je nádherný výhled na Dunajský oblouk, kde se Dunaj prodírá mezi pěkně se zelenajícími kopečky. Na hradě je i replika maďarské královské koruny, k jejímu originálu v Parlamentu jsme se nedostali. Naše návštěva Maďarska končí v Ostrihomi, přejíždíme přes Dunaj do Štúrova a uháníme k domovu.

Mojmír Nováček,
TOM Stopaři, Ostrava–Poruba

Není už nejspíš Poděbraďák, který by neznal Pohádkový les. Ten má totiž letos již čtrnácté pokračování. A dokonce i po tolika letech se stále zvyšuje účast – na tento ročník přišlo o sto dětí víc než na ročník předchozí a vystrašeno jich tak bylo přesně 329.

Co se strašidel týká – většina z nich také ještě sedí ve školních škamných, a to převážně v těch Gymnázia Jiřího z Poděbrad. Ne všechna strašidla jsou sdružena v turistickém oddílu TOM Robinsoni, který tuto akci každoročně pořádá.

Předposlední květnovou sobotu se studenti přeměnili ve vodníky, čerty, princezny, ale i konkrétní postavičky jako Macha a Šebestovou nebo Dlouhého, Širokého a Bystrozrakého. Dohromady to dělá 34 pohádkových bytostí. Letos přišli dokonce i pralidé doprovázeni monumentálním mamutem, jehož příprava zabrala organizátorům několik měsíců. Ale stálo to za to. Málokdy je možné vidět pohromadě tolik radostných tváří dětí i dospělých, jako tomu

bylo zde. Krásná vzpomínka na Pohádkový les bude navíc zalita sluncem, protože ná-vštevňíkům přálo i pěkné letní počasí.

Organizátoři děkují všem, kteří jim při nelehkých přípravách podali pomocnou ruku, a těší se na setkání při příštím ročníku.

*Lukáš Zícha,
kamarád poděbradských tomíků*

Náš první film

Ordinace v rýžové zahradě aneb Nesmrtelná Gita

V polovině dubna jsme se rozhodli uskutečnit velmi smělý plán. Tím nebylo nic menšího než podle vlastního scénáře natočit film. Skutečně jsme dali dohromady kameru, klapku, kostýmy, herce a spoustu dalšího a prožili filmový víkend! S odstupem několika týdnů musím konstatovat: „Bylo to náročné, ale stálo to za to!“

A co že jsme vlastně točili? Na otázku, co dnes hýbe televizními obrazovkami, naše děti odpověděly jednoznačně: Ordinace v rýžové zahradě a Totally Spies. Kdo někdy nějakou tu Ordinaci či Pojišťovnu nedobrovolně sledoval, musí uznat, že je to místy pořádný horor. A tak jsme se rozhodli, že natočíme seriálový horor s názvem Ordinace v rýžové zahradě aneb Nesmrtelná Gita. Ordinační hrdinka Gita vstala z mrtvých a hamounské doktory, kteří jí na jejím vlastním pohřbu nechťeli dát ochutnat věnečky a rakvičky, proklela rýžovým kouzlem. A o tom to celé je – rýže klátí jednoho doktora za druhým – vždy nečekaně, ba přímo rafinovaně!

Dám Suk je zákeřně oklamán v koupelně, když je mu podstrčen rýžový šampon a on si jej nic netuše vysype na hlavu. Ihned po události je na místě zuřivý reportér Rej Karantén a už točí reportáž. Další obětí je doktorka Černa Spáleníková, jejíž osudem je reklamní vzorek rýže v denním tisku.

Poslední tři lékaři (Říďa Hruša, Lúca Hrušova a Létající Čestmír) se slzou v oku zavzpomínají na mladá léta, kdy pobíhali v barevných oblečcích jako Totally Spies, a vymyslí na Gitu léčku. Dojdou k naprosto logickému závěru, že opakem rýže jsou brambory, a Gitu sprovedí ze světa křupáním bramborových lupínků...

Když se postarší lékař Aleš Čížek Čížeček zvaný Ptáček maličký propadne do tekuté rýže a zmizí neznámo kam, začne mezi doktory i pacienty propukát panika. A hned nato jen tak náhodou zavalí Prímu Pantoflíčka púlmetrákový pytel s rýží. Rej je všemu na stopě, a protože už ví příliš mnoho, najde si ho ještě jeden pytel padající na jeho hlavu.

Takže následuje další pohřeb, ale jak už tomu ve velkofilmtech bývá, na závěr přichází velké rozuzlení – to by Gita nebyla nesmrtelná, kdyby opět neožila! A jsme opět na začátku, respektive na konci. Myslím, že opakovat celý děj znovu by snesly pouze opravdu silné povahy.

Natáčení našeho prvního (a na dlouho jistě posledního filmu) bylo místy samo o sobě hororem a veselohrou v jednom. Chvilí přšelo, pak byla zima, občas do záběru vjelo nějaké to auto (asi 30x), ale ze všeho nejvíc nám daly zabrat naše neposedné děti. Buď zapomínaly text čítající vždy maximálně dvě věty, nebo se Rej při reportáži škrábal mikrofonom za uchem, ale většinou se v naprosto vážném okamžiku začaly řehtat... Vše doprovázely následné výbuchy smíchu přihlížejících při zkažených záběrech – prostě natáčení nemělo chybu. Určitě si to někdy zkuste – pravděpodobně z toho nebude oscarový snímek, ale spíše mýdlová opera podobná té naší, avšak o zábavu bude jistě postaráno!

Tomáš Chico Hlavica,
TOM Oyate Woape, Otrokovice
více fotografií na www.woape.org

1888 — 2008

V červnu tohoto roku oslavil Klub českých turistů kulaté výročí svého vzniku. Podrobnosti z oslav v příštím Tomíkovi.

Přejezd Evropy 2008

Prolog – Brána vítězů

Probíhám cílem Pražského maratonu a do očí se mi derou slzy. Tohle endorfinové dojetí není třeba potlačovat, dostaví se a zase brzy odezní. Co ale nikdy neodezní, jsou vzpomínky na fantastický víkend, jaký jsem ještě nezažil. Jeho vrcholem byl Přejezd Evropy 2008 z Kladna do Budapešti. A to, co teď prožívám, je jen třešnička na pomyslném dortu upečeném z gumy cyklistických pláštů na oleji steklém z řetězu ozdobeném stylovými náušnicemi ve tvaru bicyklů našeho maďarského přítele, s červenou polevou z krvavých šrámů Vikiho Peška.

Z historie přejezdů

Přejezd Evropy 2008 byl již čtvrtým přejezdem pořádaným Turistickým oddílem Roháči z Kladna. První štafetový přejezd se konal roku 1994 z bývalého trojmezí Československa a obou německých států do Mostů u Jablunkova, tedy na trojmezí České republiky, Slovenska a Polska. Specialitou této akce byla absence doprovodného autobusu. Kola nám vezl v Avii pan Pecháček a skupiny se přesouvaly vlakem. Závěr byl doprovázen nepřízní počasí s ledovým deštěm a den po skončení přejezdu dokonce napadl sníh. Přesto jsme celou akci dokončili ve stanoveném čase.

Podruhé se jelo o čtyři roky později, tedy léta Páně 1998. Trasa měnila hlavní směr a cílem bylo dotknout se hranic s okolními státy. Tentokrát jsme již měli doprovodný autobus s přívěsem na

kola. Potřetí jsme se vydali v roce 2003 z Kladna až do italského Grada, kde jsme smočili pláště svých kol ve slané vodě Středozemního moře. Cestou jsme překonali i několik alpských velikánů.

Pro letošní ročník zvítězila varianta Kladno – Praha – Vídeň – Bratislava – Budapešť. Celkovou vzdálenost 740 kilometrů jsme hodlali překonat za 48 hodin. Stejně jako v předchozích případech se jelo štafetovým způsobem v pěti skupinách. Zkušenosti cyklisté se nad rychlostním průměrem mohou poušmat, ale je třeba vzít v úvahu, že akce se zúčastní i děti zhruba od deseti let a tomu faktu je třeba přizpůsobit i výkonnostní cíle. Základním pravidlem bylo absolvovat všechny trasy své skupiny, ale mnozí se „svezlí“ i s ostatními skupinami a celková ujetá vzdálenost se u některých jednotlivců vyšplhala až přes 400 kilometrů.

Přípravy

Slavnostnímu startu samozřejmě předcházela řada příprav, které trvaly zhruba tři čtvrtě roku. Je třeba podrobně napláňovat trasy a zastávky autobusu s vlekem na předávky, sehnat mapy, vytisknout itineráře, nakoupit jídlo a v neposlední řadě sehnat samotný autobus s vlekem a tým řidičů, kteří budou ochotni s autobusem „popojíždět“ podle našich potřeb. Krom toho bylo nutné obejít sponzory, aby zejména rodiče dětí z našeho oddílu neodradila vysoká cena za účast jejich dětí. A také rozdělit přihlášené účastníky podle výkonnosti

do jednotlivých skupin. Na přípravách se podílel celý štáb lidí a v jeho čele stál hlavní „guru“ celé akce Petr Soukup.

Průběh přejezdu

Zničehonic přišlo jaro. Ne to kalendářní, ale opravdové. Slunce a teploty okolo dvaceti nad nulou, v noci místy přízemní mrazíky. Byl nejvyšší čas vyjet.

Ve středu 7. května 2008 jsme se sešli na Spirále. Dostali jsme itineráře, dárky od sponzorů a především krásné dresy s logem Přejezdu Evropy. Část lidí pak přespala na Spirále a ráno jsme se sešli, abychom do autobusu naložili vše potřebné. Na náměstí už začínal doprovodný program. Kamil Podroužek se ujal role moderátora a seznámil přítomné s tím, co vše nás čeká. A pak už odbily věžní hodiny devátou a za zvuků Bicykle Race od skupiny Queen byl proveden slavnostní start.

První etapa dlouhá 11 kilometrů vedla z Kladna do Hřebče a doprovázet nás na ní mohl kdokoliv, kdo si na start přivezl kolo. Pak už většina z nás nasedla do doprovodného autobusu a na trase byla vždy jen jedna z pěti skupin. Ostatní účastníci se vezli v doprovodném autobusu. Hned v úvodu jsme si oproti itineráři udělali zhruba hodinový náskok. Ten se pak průběžně zvětšoval nebo zmenšoval, ale do ztráty proti itineráři jsme se dostali až těsně před cílem.

Jednotlivé skupiny byly složeny podle výkonnosti, ale i uvnitř skupin měli všichni své funkce. Skupina tedy měla svého vedoucího, zdravotníka, mechanika, traséra, časomíru, svačináře, spojaře a kulturního referenta. Kromě toho měl autobus svého řidiče, navigátora a vykladače kol. O jídlo a pití se starala Dorca Gremlicová, takže jsme nestrádali.

V průběhu akce jsme samozřejmě zažili i mnoho humorných historek. První z nich čekala na naši skupinu už u Sedlčan. To šla před námi jakási dívka, která ze zadu vypadala docela sympaticky. „Beru stopařky!“ zahlásil jsem, když jsem byl skoro na její úrovni. Otočila hlavu a usmála se. Bohužel na Káďu. Toho to tak rozkurázilo, že frajersky nahodil těžký převod a jel pekelně rychle dobrých dvě stě metrů, než ho pod kopcem píchlo v koleno. Po zbytek etapy jsme na něho díky této indispozici čekali.

Nebo naše stíhací jízda po břehu Dunaje u Vídně. Před námi jel nabušený cyklista na silničním kole. Skupina ho dojela, ale on pak opět poodjel dopředu. „Hope, jsi náš zástupce, budeš ho stíhat. Na horském kole to nejde,“ rozhodl Pavel a já na svém silničním kole vyrazil. Po několika kilometrech se mi ho podařilo dojet. Ale já měl nejtěžší převod 54

kdy mě vytlačili z cesty a já se za jejich smíchu válel v trávě. Pak odjeli dopředu a vybaflí na nás ze zálohy, což se jim opět zjevně líbilo. Takhle to šlo ještě chvíli. Nakonec jsme ale zastavili v další vsi, a protože cyklostezka podél Dunaje byla zarostlá, poradili nám cestu po silnici. Byla krásná, rovinatá a čtyřnásobně dlouhá, takže jsme měli dost času si ji vychutnat.

Kaskadérem přejezdu byl vyhlášen Viki Pešek, který ignoroval zatáčku a její přímý průjezd odnesl četnými odřeninami. Ale to už jsme se blížili k Budapešti a půl hodiny před stanoveným limitem jsme tam taky dorazili. Vyměnili jsme si dárky se zástupci místní radnice a cyklistického spolku. Slavnostní závěr pak proběhl na ostrově, kde jsme na sebe vystříkali sekt a omylem

na 13 a docela jsem ho točil. Když jsem ho dojel, zjistil jsem, že on při stejné rychlosti a frekvenci šlapání má vzhledu zhruba prostřední „kolečko“. Chvilí jsme jeli společně, pak ho to omrzelo a odjel dopředu. Později jsme ho ale i se skupinou stejně dojeli. Přece nás neporazí nějaký Rakušák.

Družební styky jsme ovšem navázali i u našich východních sousedů. To už bylo po půlnoci z pátku na sobotu u obce Klížska Nemá. Jeli jsme kolem vsi a najednou na nás někdo pokřikoval směsicí slovenštiny a maďarštiny. Zřejmě nějakí opilci, kteří se vraceli z restaurace. Ale ujeli jsme půl kilometru a hláhol neustával, naopak se blížil. Došlo mi, že si mě asi zbytek skupiny chce „vychutnat“ a předstírá, že nás místní stíhají na kole. Jel jsem totiž v tu chvíli v čele. Za chvíli mě ale dojeli a já s údivem zjistil, že to jsou opravdu zdejší kluci na kolech. Zjistil jsem to ve chvíli,

se v kašně. Potom jsme si vychutnali tři hodiny v proslavených lázních a prohlédli si město. Večer jsme se vydali zpět do vlasti, což mi umožnilo nevynechat ani v úvodu zmiňovaný Pražský maraton.

Fakta

35 aktivních účastníků v pěti skupinách zdolalo štafetově 740 kilometrů mezi Kladnem, Prahou, Vídní, Bratislavou a Budapeští za 47 hodin 30 minut.

Nejmladší účastník:

Tomáš Zobal 11 let 28 dní

Nejstarší účastník:

Jaromír Kubín 51 let 350 dní

Nejvíce km v kategorii mužů:

Pavel Doležal 375 km

Nejvíce km v kategorii žen:

Tereza Vacková 425 km

*Pavel Hop Kratina,
TOM Roháči, Kladno*

ZEMĚ SVATÉHO PATRIKA

Vstáváme za úsvitu, spát jsme šli o půlnoci. Tenhle režim nás provází celou cestu. Chceme hodně vidět a máme málo času. Z ranní mlhy se vynořují impozantní ruiny kláštera sv. Kevina. Za kamennou zídou právě přichází na svět jehně. Jezerní hladina blýskavě podtrhuje jitrní nádheru hor. Okamžitě se rozhodujeme – sem se ještě někdy vrátíme. Naši velikonoční „Irskou cestu 2008“ začínáme právě tady, v údolí Glendalough v pohorí Wicklow. Úvod jako z románu. Ubytovna se vstupní halou, velký krb s praskajícím ohněm, před krbem lenoší černé psisko velikosti telete. V křeslech posedávají hosté s plědy přes kolena. V této atmosféře se vzpomínáme z cesty trajektem přes neklidné moře. Vlny se hravě přelévají přes vyhlídkovou palubu v osmém patře a personál měl v obličejích kamenný výraz.

Můžeme si sáhnout na monumentální kamenné kříže. Na úsvitu letopočtu do nich tehdejší umělci vtesali postavy biblických příběhů – dávný to komiks. Brouzdáme se rosou svěží trávy mezi kamennými zdmi starých klášterů. Beze zbytku využíváme příležitost nechat se oslovit energií těchto míst.

Výstup na nejvyšší horu Severního Irsku – Slieve Donard v pohorí Mourne. Má jen 848 metrů nad mořem – ohrnujeme nos. Jenže my jdeme přímo od mořské hladiny. Doslova. Mořská voda šplouchla na pohorky a pak stoupáš přímo vzhůru. Hora se na nás škaredila. Bouře s blesky, sníh, ostrý vítr. Oheň svatého Eliáše ruší kamery. Jen pár kilometrů od lázeňského a sportovního centra můžeš mít vážné starosti. Vlastní zkušenost – pozor, jsou to opravdové hory!

Krajina krasové oblasti podobná rozpraskané kůře obrovského dubového kmene. Podvečerní slunce, kapky deště a dolmen zářmovaný duhou. Poul-na-brone Dolmen. Mystická krajina. Ta krajina se jmenuje Burren. Prý zde není

dost vody na utopení člověka, není tu ani žádný strom na jeho oběšení a ani dost půdy na jeho pohřbení. Drsná a divoká krása.

Dech beroucí útesy Mohérové (Cliffs of Moher). Turistický průmysl válčí s přírodou. Příroda právě vítězila. Vítr, že krok proti němu neuděláš. Kapky přibojí nám smáčí tvář sto metrů nad hladinou.

Kostel v Adare. V něm křížová cesta do všech detailů naprosto stejná jako v Halenkově, mé rodné vesnici na Valašsku. Kostel je to útulný, příjemná a bezpečná náruč Boha.

Spíme v mládežnických ubytovnách. V Irské republice naprosto plné, v Severním Irsku jsme jedinými hosty. V Irské republice radostná pohoda, spousta lidí, na severu opatrnost a nedůvěra. Výhoda těchto ubytoven – jsou vždy v centru. Mají vybavenou kuchyni se vším všudy a přístup na internet. Vymoženost, kterou zvláště ceníme – automat na horkou vodu. Rozmanité členění ubytovacích ploch zaručuje, že členové výpravy si navzájem nezevšední – vždy jsme byli nuceni znovu kombinovat nocležníky.

Fenomén Guinness. Zvláštní tmavá barva a hořká chuť má základ v použití ječného sladu, ječných vloček, praženého ječmene a chmele, i českého. Velmi rychle jsme si ho oblíbili spolu s útulnou atmosférou irských hospůdek, kde každý stůl je jiného stylu, taky krb je k vidění. A hlavně – nekouří se tam, což všichni respektují!

Každý den pobytu by vydal na samostatnou reportáž. Třeba Dublin: celá jedna čtvrt tam vypadá jako ostravská Stodolní ulice. Old Bushmills Distillery (1608) whiskey – prý je to živá voda. Nebo Bunratty Castle – zvláštní věžovitý hrad a nádherný skanzen okolo, Obrův chodník a další zajímavosti. Celkem jsme ujeli 6 200 km, hodně toho viděli a hlavně – určitě se sem vrátíme.

*Lída Nováčková,
TOM Stopaři, Ostrava–Poruba*

Březové lístky a pyramidy

Hnutí Březový lístek je součástí české neziskové sféry a plně vystihuje princip „přátelství rozrůzněných“ svého zakladatele Jana Šimáně–Galéna. Březové lístky vznikly jako velká pedagogická hra, jejímž cílem je vychovávat a oceňovat neziskovou aktivitu v práci s dětmi a mládeží napříč organizacemi i generacemi.

Podstatou hnutí je samotné ocenění Březový lístek (BL), které má 12 řádných a 1 čestný stupeň. Na ocenění Březovým lístkem má právo každý, kdo dlouhodobě a nezištně pracuje ve prospěch dětí a mládeže, dokladem o ocenění je udělovací list, jehož forma je zcela volná. Jediné, co musí list splňovat, je dostatečný počet podpisů a informaci komu, kdy, za co a jaký stupeň BL byl udělen.

Každý nositel BL má sílu svého podpisu, která se rovná právě jeho získané úrovni BL. Pro udělení BL jiné osobě je nutné získat desetinásobek podpisové síly, než je udělováný stupeň. Takže pro udělení 1. BL se musí shromáždit síla podpisů 10 a více, pro udělení 2. BL síla podpisů 20 a tak dále.

Stejně tak je nutné zachovat princip pyramidovosti, kdy vyšších stupňů je možné udělit maximálně polovina ve srovnání s počtem nositelů nejbližšího nižšího stupně. Pro příklad uvedeme, že oddíl má jednoho vedoucího na úrovni 3. BL, takže může mít 2 členy na 2. BL a 4 členy na 1. BL.

Udělování BL začíná prvním stupněm a podle zásluh a vývoje oceňovaného pokračuje nejbližším vyšším stupněm. „přeskoky“ prvního stupně BL jsou výjimečně tolerovány u osob, které

přes svou dlouholetou kvalitní práci ve smyslu Hnutí BL neměly k němu přístup. V zásadě je však jakékoli přeskokování stupňů nežádoucí.

BL je symbolizován odznakem dané barvy, který může jeho vlastník nosit viditelně na oděvu nebo stejnokroji.

Každý nositel BL má právo navrhnout, udělovat a podepisovat BL dalším osobám.

Fakta o Březových lístcích

Nositelů BL je v ČR kolem 3500, přičemž dobrá polovina z nich jsou nositelé 1. BL. Existuje také několik desítek čestných nositelů BL. Mezi nejvýše oceněné nositele, tj. lidi, kteří celý život zasvětili práci s dětmi a mládeží, patří např. Břěta Boháč, Jaroslav Foglar, Miroslav Hrabinec–Nemo či zakladatel myšlenky Jan Šimáně–Galén a další. Na 11. BL pak neopomeneme z 5 nositelů jmenovat Miloše Zapletala, Františka Rodla či ostravského vůdce BVÚ Akima alias Petra Míku. A asi nejvyšší stupeň z aktivních členů Asociace TOM nosí ostravský Pirát alias Mojmir Nováček.

Pro oddíly asociace jsou aktuální Strážci pyramidy BL rozděleni takto: Čechy–Michal Janoušek–Turbomyšák; turbomysak@oddil-fantan.org; GSM: 605/130057

- Jižní Morava – František Serbus – Frodo; frodo@kasiopea.cz
- Severní Morava – Břetislav Boháč – Břěta; bretislav.bohac@iol.cz

Nejvíce nositelů BL dle organizací:

1. Skaut, Junák
2. Duha
3. DDM a tomíci
4. KČT
5. Zálesák

Nejvíce nositelů BL dle měst:

1. Ostrava
2. Olomouc
3. Praha
4. Brno
5. Most

Stupně BL

1. stupeň - ZELENÝ
2. stupeň - SVĚTLE MODRÝ
3. stupeň - TMAVĚ MODRÝ
4. stupeň - ŽLUTÝ
5. stupeň - ČERVENÝ
6. stupeň - KARMÍNOVÝ
7. stupeň - BÍLÝ
8. stupeň - ŠEDÝ
9. stupeň - ČERNÝ
10. stupeň - BRONZOVÝ
11. stupeň - STŘÍBRNÝ
12. stupeň - ZLATÝ

Strážci pyramid

Strážce pyramidy je člověk, který se stará o veškeré záležitosti kolem udělování lístků, evidenci nositelů daného oddílu, distribuci odznaků BL nositelům a prezentaci myšlenky BL mezi členy oddílu.

V rámci aktualizace a přehledu celostátní pyramidy existují dobrovolní oblastní – lokální strážci pyramid. A to jak podle sdružení, tak podle geografických oblastí i strážce nejvyšší – celostátní, kterým je Zbyněk Jiroušek – Jerry.

Prosíme všechny, především české tomíky, aby svému správci poslali své aktuální pyramidu BL. Rádi bychom dali do kupy pyramidu nositelů BL z řad asociace TOM.

ČESTNÝ BL – je udělován výjimečně jako ocenění významným osobnostem, které spoluvytvářejí zázemí činnosti dětských a mládežnických společenství či jsou pro chování dětí a mládeže vzorem, a přitom stojí mimo jejich společenství.

Michal Janoušek–Turbomyšák,

Bambiriáda v Liberci se již několikaletým rokem koná v Lidových sadech, v přítmí vzrostlých stromů hned za ploty místní ZOO. I proto byla letos velice příjemnou akcí. Za tomíky přišli prezentovat své oddíly kamenickošenovští Magneti, českolipští Chippewané a Dakotí a z Liberce dorazil i zástupce Myšáků. Bambiriáda byla opět nabíta tanečními představeními, letos to opravdu stálo za to.

Největší ovace sklízela skupina Dance4you – když se parkem již po několikaleté šířily první tóny jejich skladby na motivy Harryho Pottera, okamžitě ustala činnost na všech stanovištích a diváci i s pořadateli, tomíky nevyjímaje, běželi, seč mohli, k pódiu. Páteční večer pak tomíci jako jediní okupovali místní bazén s tobogánem a řádili ze všech sil.

Akce byla zakončena sobotní tzv. K.O. Battle, tedy turnajem v street dance a rapu, který opět přitáhl desítky diváků. To už ale tomíci balili své lanové lávky a za jediného víkendového deštěku odjžděli domů. Je dobře, že se k takové akci opět spojilo zdravé jádro tomíků působících v tomto kraji...

*Tomáš Hurt-Tomek,
TOM CHippewa, Česká Lípa*

Liberec

Třinec

Ve dnech 23. a 24.5. se konala u nás v Třinci Bambiriáda. Počasí nám sice zprvu nepřálo, ale nakonec bylo hezky.

V pátek jsme se sešli, jak už je zvykem, o něco dříve, abychom mohli připravit stánek a aktivity. Vše se rozjelo kolem desáté velkou soutěží pro školy o bambiriádní dort. Celé dopoledne bylo tedy pro školy, které plnily různé úkoly a soutěžily. Odpoledne byla „Bamboška“ otevřena i pro veřejnost. U nás si mohly děti zahrát twister nebo se nechat vyfotit a mít krásnou vrcholovou fotku. Původní plány jako lezení nebo eskymáci v bazénu jsme museli zrušit, protože Bambiriádě vyhradili vybetonované náměstí. Stánek jsme udělali z vleku a lodí. Nedílnou součástí naší prezentace byl také neoprenový panáček na házečkách a 'la oběšenec.

Druhý den probíhal podobně. Program byl však zpestřen i vystoupením tanečních skupin z místního DDM. Počasí bylo o něco lepší. Všude lítaly včely, jelikož ve stánku vedle nás byli včelaři, takže takové hmyzí zpestření. Kolem druhé projížděla kolem tuning jízda, takže rámus, nebylo slyšet vlastní slova a zraky návštěvníků mířily úplně mimo Bambiriádu.

Tak takové jsme to měli u nás v Třinci.

*Andrea Podlešná – Smíšek,
TOM Maracaibo, Třinec*

Letošní Bambiriáda pro mě začala v únoru: volal Tomáš Novotný, jestli bych se mohl zúčastnit štábu Bambiriády s hlavním úkolem získat pro tomíky co nejlepší místo pro prezentování našich her.

Z původního zastupování tomíků na štábu se ovšem brzy vyvinulo organizování celé expozice. Naštěstí to, co jsem považoval za nejtěžší, personální obsazení stánku, se ukázalo bezproblémové. Hlavní tíže prezentace dolehla na bedra oddílů Arachné, Táborníci a Viking.

Před Bambiriádou začaly problémy s dopravou. Nasmlouvaná Avie prý do centra Prahy nesmí. Co teď? Veverčí kolo, které točí lidmi, na zahrádce osobáku neodvezeme. Navíc jsme woodcrafterům slíbili dovést tyče k týpku. Naštěstí moji kamarádi vlastní dodávku a vlek, na který se vše vejde. Odnesení těžkého kola po schodech kupodivu problém nebyl, zvládli jsme to rychle.

Náš stánek přitahoval pozornost návštěvníků, protože chouří i zlatošipácké hry jsou prostě bezkonkurenční. Velké kolo si vyzkoušelo několik oficiálních hostů Bambiriády, též místopředseda

zestvo stánku bylo už notně unavené, když se před polednem objevilo šest Světlušek. Vystřídaly nás a my se v klidu naobědvali a prohlédli si ostatní expozice. Odpoledne dorazili též silní mužové od Zruřivých čolků a v pět jsme expozici uzavřeli. Těžké kolo jsme vynesli do schodů, dlouhé tyče naložili, hry zabalili, předali Jirkovi a vše ostatní odvezli na základnu. Bambiriáda skončila, a my se těšíme na příští rok.

*Petr Teringl,
TOM Viking, Praha*

Karlovy Vary

Třetí květnovou sobotu se někteří odvážlivci z našeho oddílu Tuláci Bukovany vydali prezentovat naše sdružení na Bambiriádu v Karlových Varech na koupaliště Rolava.

Na programu byl šiškožrout, chytání rybiček, trefování do plechovek a testové otázky, které se snažili plnit všichni, co naše stanoviště navštívili. Po splnění těchto soutěží si každý odnesl drobnou odměnu. Do propagace a soutěží jsme byli zabráněni tak, že jsme ani nepostřehli, že se blíží sedmnáctá hodina, kdy měla sobotní Bambiriáda končit. Příští rok se opět vydáme reprezentovat náš oddíl i sdružení. Děkuji ústředí asociace TOM i Sokolovské uhelné za poskytnutí propagačního materiálu a drobných cen pro soutěžení.

*Roman Glos,
TOM Tuláci, Bukovany*

Praha

**Bambiriáda
2008**

České rady dětí a mládeže Ondra Šejtka v saku s motýlkem. Když jsem si večer pustil televizní Události s bambiriádní reportáží, byl jsem potěšen tím, že hned po pionýrech a jejich táborech byl nejdelší čas věnován právě našim hrám.

Některé z her bylo zapotřebí čas od času opravit. Pomohly zručné ruce a technická vynalézavost: například hru Nebe jsme zprovozili za pomoci vodovodní trubky. Sobotní účast lámala rekordy. Na Bambiriádu přišlo, podle oficiálních údajů, 20 850 návštěvníků. Přestože nás na stánku bylo deset, sotva jsme se stihli vystřídat na oběd. Po uzavření Bambiriády pro návštěvníky pokračoval společenský program pro pořadatele, zakončený ohňovou show. Hudba hrála, kofola a pito tekly proudem. V neděli bylo krásné počasí. Osa-

Bambiriáda 2008

Plzeň

Tak už jsme tu zas. Bambiriáda 2008 začíná. Již druhým rokem jsme byli nuceni upustit od klasického přírodního pojetí a veškeré stany a turistické aktivity umístit do jediného stanu. Naše činnost musela být zdrcnuta na několika málo čtverečních metrů. Ve čtvrtek odpoledne jsme postavili párty stan a přichystali si věci, abychom mohli hned druhý den po ránu, plni elánu, začít.

Páteční ráno. Brzy se počasí umoudřilo – nebylo ani zima, ani horko, ani deštivo, ani moc slunečno, prostě tak akorát. Prezentovali jsme se výrobou tomáckých kšiltů, výtvarnými dílnami, zkráceným Turistickým závodem a pro menší děti jsme si připravili drobné

hry. Měli jsme stále plno, kšiltů, připravené na celou akci, došly hned v pátek v poledne a museli jsme jít nakopírovat další.

U malých dětí mělo největší úspěch lovení magnetických rybiček. Školáci, ale i dospěláci si vyzkoušeli zkrácenou verzi Turistického závodu. Že to bylo opravdu těžké, jsme poslouchali ze všech stran. Padaly připomínky: „Ale to jsme ve škole nebrali“ nebo: „To jsem v životě neviděl“. Výsledky si účastníci mohou prohlédnout na našich webových stránkách. Dívky i maminky se mohly realizovat ve výtvarných dílnách, kde si mohly vyrobit smaltovaný šperk

nebo si vymalovat miniaturní květníček. A všichni od našeho stanu odcházeli s kšiltů s logem naší asociace a telefonními a internetovými kontakty.

Během obou dnů jsme navázali plno kamarádských vztahů s ostatními organizacemi. Dokonce kolegové pionýři, když zjistili, jaké hezké holky ve stanu máme, přelepili jejich logo na tričku několik let starou samolepkou z FICC Praha a po zbytek Bambiriády z nich byli tomíci. Po celou dobu jsme měli výhled na pódium, kde se stále střídala hudební a taneční vystoupení. Čas v přátelské atmosféře příjemně plynul. Dva dny utekly jako voda a my se zase můžeme těšit na Bambiriádu příští.

*Iva Mathoulthi Svobodová,
TOM Hyperion, Plzeň*

Poděbrady

Letošní Bambiriáda se konala poprvé také v Poděbradech a samozřejmě jsme u toho nemohli chybět ani my, tomíci z Poděbrad, Odřepes, Dlouhopolska a Ratenic. Náš oddíl se podílel již na přípravě této akce a na samotné Bambiriádě jsme se zviditelnili nejen propagační brožurou, ale hlavně asociacími papírovými ušima. Téměř každé dítě a leckterý dospělý, dokonce i pan starosta, se pyšnil našima ušima na hlavě. Uši se tak staly téměř symbolem celé poděbradské Bambiriády. Na celé dění v našem stánku dohlížel a velký úspěch také sklídl náš nový oddílový mamut, celým rodovým jménem Marcus Aurelius Bonaparte d'Este, v kruhu přátel však známý jako Heřman. Přestože počasí nebylo ze začátku nijak ideální, nakonec se umoudřilo a všichni tak zažili skvělé dva dny plné ušatých zážitků.

*Tadeáš Klaban,
TOM Robinsoni Poděbrady*

Zlín

Již 9. ročník se konal tradičně na Náměstí Míru a v parku Komenského. Svoji bohatou zájmovou činnost prezentovalo 19 sdružení.

Součástí byla fotogalerie minulých ročníků Bambiriád i přijetí zástupců sdružení na radnici. Celou akci provázelo příjemné slunečné počasí.

Líba Valentová

ČRDM je 10 let

Je to až neuvěřitelné, ale Česká rada dětí a mládeže letos slaví 10 let. A uteklo to jako voda.

Vzpomínám na návštěvu tehdejšího pana ministra školství Jana Sokola, který nás nabádal, aby sdružení dětí a mládeže začala víc spolupracovat – to bylo časně na jaře 1998... O pár měsíců později jsem hlasovala na historicky prvním Valném shromáždění ČRDM, následující jaro jsem pomáhala na svět časopisu Archa, byla jsem také u první Bambiriády na pražských ostrovech v roce 1999. Byly to doby vpravdě průkopnické a zakladatelská sdružení se snažila obrousit hrany a spolupracovat, jak dovedla nejlépe.

I dnes, po deseti letech, je spousta věcí podobných jako na začátku. Jen se některé aktivity roz-

rostly do obřích rozměrů a zapojují se do nich zástupci sdružení po celé republice. A to je dobře, protože není jen Praha a nejsou jen ústředí spolků.

Bambiriáda se postupně rozšířila do letošních 28 měst po celé republice a přesáhla i naše hranice – s úspěchem se koná na Slovensku a v Polsku. Organizovat každoročně takovou akci by žádné menší sdružení samo nezvládlo. Významným počinem pro všechna členská sdružení jsou jistě i výhodné podmínky pojištění, sjednáváného každoročně Českou radou dětí a mládeže.

Informovanost do sdružení přináší nejen časopis Archa, ale během let přibyl internetový portál Adam, a také každodenní rozesílka e-mailů, které informují o nejzřetlivějších novinkách, nabídkách či připomínají důležité termíny.

Díky zkušenostem z ČRDM vznikají postupně krajské rady dětí a mládeže.

Dětská sdružení už nejsou konkurenty, ale partnery, kteří se snaží spolupracovat pro dosažení společných cílů. I jich přibýlo – je jich téměř stovka a mají dohromady asi 200 000 členů.

ČRDM jedná na MŠMT, na úřadech, prostřednictvím skupiny Stát připomínkuje pro činnost podstatné vyhlášky a zákony. Pro jednotlivá sdružení se podařilo získat alespoň některé objekty z Fondu dětí a mládeže. O zuboženém stavu budov vypovídala výstava fotografií s názvem Dřevomorka, kterou mohli zhlédnout senátoři i poslanci přímo v prostorách Poslanecké sněmovny a Senátu.

Stojí za to zmínit alespoň předsedy ČRDM, protože byli a jsou osobnostmi výjimečnými. Dovolím si citovat Tomáše Novotného, náčelníka tomíků:

„Rada měla a má štěstí na předsedy: Jana Vohralíková svým šarmem, hbitostí, jakou se pohybovala v zdejším a ministerských kruzích i tím, že nám, mužům – náčelníkům, vládla poměrně železnou rukou, udělala pro radu obrovský kus práce. Pavel Trantina, jakkoliv nakročeno do Bruselu, měl v tuzemském rybníčku našich spolků a společků neuvěřitelnou vůli ke kompromisu (sám jsem několikrát testoval!), schopnost řešit věci smírně, konsenzuálně. Navíc jest brilantním a pilným formulátorem! Vlastnost v dnešní době evropské novořeči nutná a ceněná. Nu, a v Aleši Sedláčkovi – vidím praktika, který rozhybe o fous víc kancelář.“

Jistě by se našly i věci, které by se daly vytknout, ale na desetileté dítko je to všechno docela úctyhodný výkon. Rada prokázala, že má právo na své místo na slunci, ba že je potřebná a nezbytná.

A tak přejme ČRDM do dalších let dobrou spolupráci sdružení, vstřícné státní úředníky a spoustu dobrých nápadů do další činnosti i sil k jejich realizaci.

Michala K. Rocmanová, náčelní Junáka

Outdoor a fotky

Usmívejte se! První pokračování

Minule jsme si začali povídat o tom, že pěkné fotky jsou výsledkem spolupráce fotografa a fotografovaných. Když se budou obě strany snažit, může vzniknout krásná fotka.

Oči především

Ve většině případů platí, že když jsou lidé na fotce „bez očí“, není to ono. O oči přijdou třeba tím, že mrknou,

sklopí hlavu, nasadí si tmavé brýle... Oči jim může ukrást i kšiltovka (že by si to uvědomovali ti, co nosí kšilt dožadů?).

Když se fotívalo na film, zjistil fotograf často až po vyvolání fotek, že mu někdo ve chvílce cvaknutí mrknul. Taková fotka s „mrkancem“ bývá jen málokdy výstavní. Digitální fotograf to zjistí hned a určitě tě poprosí o opáčko. A ty ukáž svá pěkná kukadla!

Teď zase oči krade stín. Je to problém focení na plném slunci a s kloboučky. Amatéřům se v jednoduchých brožurkách doporučuje fotit „po slunci“, ale věř, že lepších výsledků velmi často docílíte ve stínu nebo i proti světlu. Až si budeš prohlížet profesionálně dělané fotky v katalogích, uvědomíš si to. A až vás bude chtít kamarád vyfotit v plné palbě slunce do kroniky, zkus mu poradit, ať jeden pokus udělá také ve stínu.

Tady fotografovi pomohl automatický blesk, který rozpoznal v záběru příliš tmavé místo (převeliký rozdíl mezi nejsvětějšími a nejtmašími místy) a bleskl, i když bylo okolního světla habaděj. Blesk se popral se stínem pod kloboučkem a výsledek je znát (má to oči!).

Oko mluví

Oko je zrcátko duše. V očích se lidem zrcadlí momentální nálada, celková povaha i prožitý život. Proto jsou na fotkách oči tak důležité.

Tuhle fotku mám rád. Tváře Aničky vypovídají o spořádaných borůvkách a oči o pohodě té chvíle. Oči zrcadlí nejen dušičku, ale jsou i opravdovým zrcátkem.

Jen se pozorně podívej na výřez (když si oko zvětším na celou obrazovku, vidím se tam i s foťákem!). Kontrolní dotaz: poznáš, jestli fotím „na výšku“, nebo „na šířku“? (podle odraze v oku je vidět jedna ruka fotografa nahoře, tedy fotím „na výšku“, asi jste to poznali i podle formátu původní fotky)

Oči OFF povoleny

Pojďme hledat případy, kdy chybějící oči na fotce nevadí. Za sebe se přiznávám, že mi připadá docela neslušné, když mají lidé tmavé brýle i v místnosti. Pozoruj, kolik rádoby „slavných“ osob-

Nebýt stínu od kšiltovky, byla by to docela pěkná fotka. Příště budu chytřejší a využiji, co mi doba dovoluje – dát Lence čapku kšiltem dozadu a vypadat přitom normálně. V dobách mého dětství by to těžko někdo pochopil...

ností najdeš v časopisech na fotkách s tmavými brýlemi... Jim to asi dodává pocit, že jsou zajímavější, ale já mám zase pocit, že se bojí, že by je oči prozradily. Fotky s nimi by mi připadaly jako vykradené, a proto bych je nikdy ani nefotil. Výjimky jsou však povoleny:

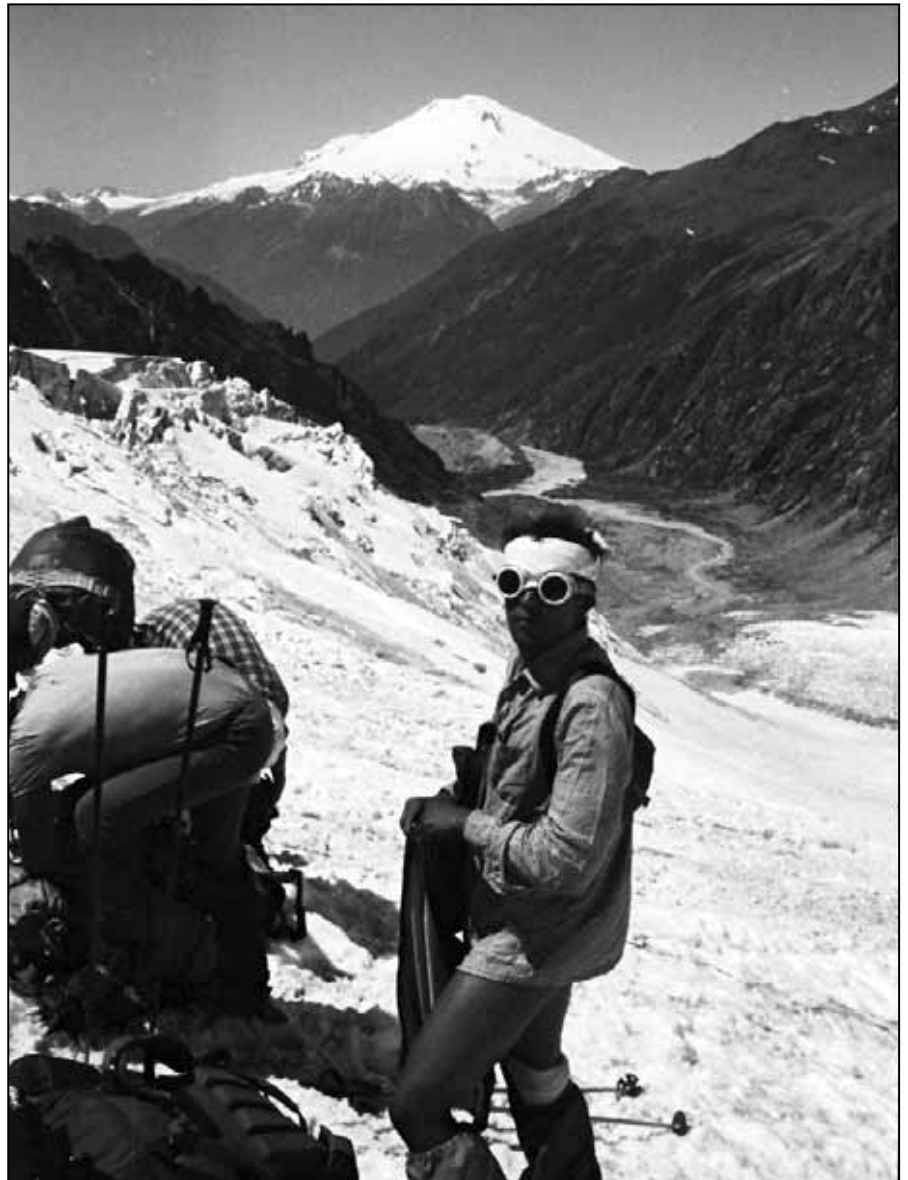
▲ Tohle je výjimka. To jsem si nemohl odpustit a hned jsem běžel pro foťák. Lenička si nechala uvázat šátek „na pana plezidenta“, pak to ještě vylepšila brýlemi a čapkou a přišla se mi pochlubit.

▼ A tady zase naopak hrají oči hlavní roli. Být schovaný za slunečními brýlemi, je fotka k ničemu.

Chrochtej!

Závěrem povídání jednu radu fotografům. Až budete chtít upoutat pozornost svých fotografovaných obětí, použijte někdy fintu – hlasitě zachrochtejte. Určitě se na vás pěkně a rozveseleně podívají a CVAK! To může fotkám jen prospět.

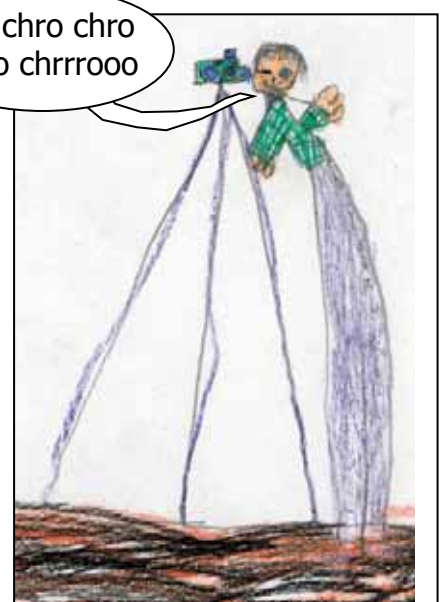
Řoub

Tady je celkový pohled důležitější než výraz očí, a tak ani černé svářečské brýle nevadí. Naopak. Musíš uznat, že v nich můj kamarád „Kolík“ vypadá překrásně.

chr chro chro
chro chrrroo

Článek vzniká ve spolupráci s časopisem Turista.

typí jako domov

Měl jsem teď trochu obtížné období – důvod nebudu zmiňovat, je příliš osobní. Nevěděl jsem kudy kam, trápil se, nemohl nic dělat. Nakonec jsem sebral všechno své vědomí – a vzpomněl si na modlitbu.

Nevěřící člověk to má těžké. Jsou věci, které neovlivníme, ale jako zárazkem dopadnou dobře. To pak říkáme „to jsem měl ale štěstí“, „to byla ale náhoda“ nebo „tý brdo“. Člověk má pak takovou radost, že cítí potřebu někomu poděkovat, ale nemá komu.

Někdy se zase dějí zlé věci, situace, kdy se nemůžeme pohnout, situace, které nás svírají a trápí a my na nich nic nevyřešíme. Musíme je jen trpět, čekat, pracovat na jejich zvládnutí. I v takových chvílích se člověk odevzdává do vůle něčeho vyššího, modlí se za dobrý konec.

V obou případech pomůže vědomé tiché poděkování nebo prosba. Je pravda, že nevěřící člověk se cítí hodně nepatřičně, když vědomě děkuje nebo se modlí k něčemu vyššímu. Přesto to zkuste – opravdovost přijde záhy.

Proč o tom všem mluvím? Indiáni, kteří jsou zdrojem inspirace pro woodcraft, měli k onomu „něčemu vyššímu“ velmi blízký vztah. Měli své způsoby, jak poděkovat i jak vyjádřit prosbu. Vycházeli z předpokladu, že síla nazývaná tradičně Velký duch stvořila vše, a že jí tedy nelze obětovat nic, co by jí už nepatřilo. Proto svou radost či prosbu vyjadřovali prostými věcmi – bylinami, stuhami a dalšími drobnostmi.

Obětiny se nechávaly na silných místech. Asi víte, o čem mluvím. Jde o místo, které je něčím mimořádné, cítíte to nebo vidíte (to v případě, že už tu stojí náboženská stavba) – vrchol hory, útes na pobřeží apod. Hodně mých přátel má svá osobní silná místa, která oslovují právě jen je.

Nejčastější obětinou pláňových indiánů byly byliny – my používáme šalvěj, sladkou trávu (u nás tomka vonná) nebo pelyněk (zvláštní americký druh). Většinou se pálily v mušli (ta na obrázku 1 je ušně – používáme i hřebenuku), lze použít i nejlépe vlastnoručně vyrobenou nádobu ze dřeva či hlíny. Indiáni věřili, že kouř přenáší modlitby přímou cestou k nebi. Často takto pálim bylinky, když

se ve světě děje něco zlého – třeba tsunami nebo hromadná nehoda na dálnici.

Hodně se také používaly tabákem (v našich podmínkách jinými bylinami)

plněné balíčky. Někdy je také dávám lidem jako dar třeba v jejich těžkém období s tím, že jsem jim při výrobě věnoval své myšlenky. A jak na ně? Na čtvereček bavlněné látky o rozměru kolem 7x7cm nasypete bylinky a pak balíček pevně svažte provázkem nebo jelenicovým řemínkem. Látku vyberte nějakou pěknou kytičkovanou nebo barvu se symbolickým významem. Balíčky se věšely na předměty denní potřeby, na tyče od týpí, na stromy apod. Dva takové příklady ukazují obrázky 2 a 3.

Stejně jako balíčky se na stromy a jinyam věšely a dodnes věší stuhy z bavlněné látky. Na obr. 4 lze takové vidět na jednom z nejsilnějších míst, kde jsem byl, a to na Medicíně Wheel ve Wyomingu. Jejich význam připomíná tibetské lungty, modlitební praporky.

Balíčky a stuhy jsou velmi malebnou obětinou, na místě jsou však dvě dpo-

ručení: používejte je s mírou, ať nemáme přírodu plnou obětín. A za druhé: nedělejte nic, co necítíte. Způsobů vyjádření díky nebo prosby se vyvinulo v průběhu historie mnoho a vy jistě přijdete na ty své intuitivně, až je budete potřebovat.

Na závěr ještě k modlitbě. Tradičně byla modlitba v mnoha náboženstvích založena nikoli na prosbě, ale na poděkování za to, co mám, na setrvávání v přítomnosti něčeho vyššího. Pokud se vám modlitba zdá příliš pasivní, napište si do notýsku africké přísloví: „Když se modlíš, hýbej nohama.“

Josef Porsch–Ablákela,
Ablakela@centrum.cz

Poznámka: zájemcům o téma těchto indiánských obětín mohu poslat svůj článek v Bizoním větru a překlad z knihy Stolzman: How To Take Part In Lakota Ceremonies.

PŘEDSTAVUJEME

naš člověk... u klavíru

(Winspear hall, Pollack hall) či Evropě (Meistersinger Halle) apod. Sály přesahovaly přes dva tisíce posluchačů. Ale všude dobře, doma nejlépe. Člověk který se účastní takových cest, tak nevidí pouze vyprodané koncertní sály, neboť manažer vždy připraví pro kluky z Boni pueri a samozřejmě i pro vedení sboru spousty zajímavých atrakcí. Mohl jsem již například čtyřikrát vidět Niagarské vodopády, CN Tower, Ledové království v Quebecu či se účastnit tréninku hokejového zápasu NHL.

Cím více hrají na klavír a věnují se tomuto sice krásnému, ale velmi náročnému (časově i psychicky) povolání,

o spolupráci vynachválit. Díky Frantovi Serbusovi – Frodovi může i náš oddíl patřit pod tuhle organizaci.

Díky mému povolání často cestuji, nezapomínám ale na život našeho oddílu. Ve Hvězdě Severu působím již devátým rokem. I když jsem třeba právě za „velkou louží“, není v dnešní době techniky žádný problém vést oddíl i takzvaně „na dálku“. Jde to, máte-li v oddílu zkušené rádce a partu kamarádů, kteří se navzájem podrží i v těch nejčernějších dnech, tak, jak to již asi poznal na vlastní kůži každý z vás.

Toho, kdo pracuje s mládeží a s ochotou pro ně obětovat volný čas, si nesmírně vážím. Není to práce vždy růžová a kolikrát si říkám, jestli to vlastně má vůbec cenu. Na výpravu mně přijde málo kluků, a já jsem si právě na dnešní akci připravil tak báječný program...

Všem čtenářům a oddílovým vedoucím bych při takové situaci chtěl vzkázat jen jednu věc: „To, co

děláte pro děti a mládež, cenu opravdu má a věřím, že si toho kluci nesmírně váží, i když to nedávají najevo. Proto přeji všem, kdo s mládeží pracují, mnoho úspěchů v činnosti!

Kdo by měl zájem se dovědět o naší činnosti víc, může se mrknout na naše oddílové webové stránky: www.hvezdaseveru.cz

*Martin Fišl – Condor,
TOM Hvězda Severu, Brno*

Martin Fišl

Narodil jsem se v září roku 1980. Jako šestiletý jsem „jen tak náhodou“ začal hrát na klavír. V našem bytě byl „volný klavír“, a tak mě moje máma tehdy přihlásila do hudební školy. Ale již v dětských letech jsem se zúčastňoval mnoha klavírních soutěží, a když jsem se hlásil na střední školu, cíl byl jasný: konzervatoř. Obor hru na klavír jsem studoval v Praze v letech 1996 až 2002. V roce 1996 jsem se stal finalistou světové klavírní soutěže v USA v Salt Lake City.

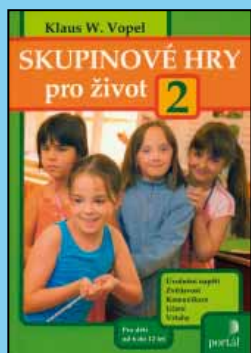
Od roku 2005 pravidelně spolupracuji s českým chlapeckým sborem z Hradce Králové – Boni pueri, se kterým každý rok vyrážím na několikátýdenní koncertní turné. Se sborem jsem hrál na nejvýznamnějších podiích v Kanadě

je mojí velikou kompenzací volného času právě práce s mládeží. Náš oddíl Hvězda Severu je registrován pod Asociací TOM sice pouze druhým rokem, ale nemůžeme si její podporu a zájem

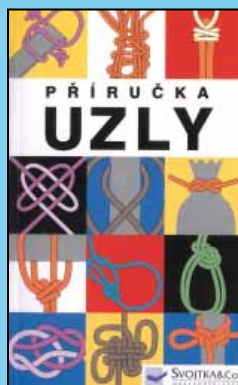
Ve druhém dílu z celkem čtyřdílného souboru skupinových her pro mladší děti najdete hry a činnosti, které se zaměřují na uvolnění napětí, komunikaci, učení a vztahy k okolí. Kniha je psána opravdu velmi návodně. V úvodu každé hry je přesně určen její cíl. Následuje provedení hry, u těch složitějších je také jejich vyhodnocení s ukázkami vhodně zformulovaných otázek navazujících na hru.

Po stránce přípravy je naprostá většina her vymyšlena tak, že ke své realizaci nepotřebuje mnoho rekvizit, často stačí jen papír a tužka. Z tohoto důvodu je kniha jako stvořena pro ty, kteří na přípravu programu pro děti nemají příliš mnoho času. Je to taková záchrana na poslední chvíli. Stačí jen nalistovat vhodnou hru, přesně si zapamatovat její pravidla – a hurá na schůzku. Většina her je zaměřena spíše na duševní činnost než na fyzický pohyb, proto vám může pomoci například v případě, že máte smůlu a váš tábor je jedním z těch deštivých. Vydal Portál 2008, cena 199,- Kč.

Hledáme-li nové náměty pro letní táborové hry, jsme často ve svízelné situaci: času na přípravu je málo, děti, které mají prázdninová dobrodružství zažívat, toho zatím ještě moc neumí, tým vedoucích se sejde až na táboře... Starostí je prostě mnoho a táborová hra je pro organizátory jen jednou z mnoha. V tom případě by mohl pomoci nový svazek z nakladatelství Portál. Autorka knihy nabízí hned čtyři náměty na etapové hry. Všechny jsou určeny pro mladší věkové kategorie. Náměty jsou založeny na jednoduchém nápadu, nejsou zde velké realizační problémy. Proto jsou vhodné nejen pro dětské oddíly s celoroční činností, ale také pro školy v přírodě nebo pro pobytové tábory v rekreačních zařízeních. Kapitoly jsou psány s velmi volnou návazností, proto je můžete libovolně řadit podle potřeb dramaturgie i rozmarů počasí. Některé lze dokonce hrát i v zastřešených prostorách.

V příručce najdete celkem 4 etapové hry: Království Zlaté víly, Cesta do pravěku, Zloba vládce větrů a Věštba Chalnaka–Velkého mága. Portál 2008, cena 259,- Kč.

Ne každý je v oboru uzlování odborníkem. Pro ty, kteří se chtějí dále zdokonalovat v uzlování, je určena příručka, v níž je více než 100 uzlů. Stránky jsou přehledně rozděleny do několika částí, liší se barevností. V části první jsou nejpoužívanější uzly na světě. Následuje 20 praktických uzlů, uzly tradiční, inovativní uzly a poslední částí jsou užitečné varianty těchto uzlů.

Některé uzly znáte velmi dobře a jejich názvy jsou zažité. O jiných uslyšíte poprvé. Tak schválně, říká vám něco název uzel Piwich? Nebo Frustrátor? A co třeba Juliin úvaz, Velká královna Klára, Brummychamská dračí smyčka či Jednoduchý Simon?

V knize jsou použity velmi názorné kresby, vázané materiály jsou zpravidla v několika barvách. Vázání uzle je rozfázováno do několika částí, postup lze tak velmi jednoduše porovnávat s tím, co vám právě vzniká pod rukama. Omyl je takřka vyloučený.

Příručku vydalo nakladatelství Svojtka & Co. v roce 2007 a pořídíte ji za 249,-Kč.

Je pravděpodobné, že pohledy na oblohu, je jedno zda letní nebo zimní, upírali již naši prapředci – chlupaté opice a opičáci. Když pak člověk začal osídlovat cizí krajiny a vzdálené kontinenty, byly hvězdy jednou z jeho nejdůležitějších navigačních pomůcek. Ani v době satelitních přijímačů a mnoha dalších velmi dokonalých orientačních přístrojů není znalost noční oblohy na škodu. Hvězdám jen tak hned baterie nedojdou...

Průvodce noční oblohou obsahuje astronomický kalendář do roku 2010, 72 map hvězdné oblohy a slovníček astronomických pojmů. Velmi užitečnou součástí knihy je úvodní stať Co lze nalézt v hvězdných mapách. Dozvíte se zde, kde která mapa platí, které hvězdy hledat jako první, návody na to, jak pozorovat noční oblohu dalekohledem. Nevím, zda se tohle všechno dnes učí ve školách, ale pro ty, které od školní docházky dělí již pěkná řádka let nebo pro ty, kteří při výuce nedávali pozor, jsou zde k mání základní informace o noční obloze, a to ve velmi stravitelné podobě.

Příručku vydalo nakladatelství Svojtka & Co. v roce 2005 a stojí 199,-Kč. (jch)

Peak Smrk aneb jak jsme si zase jednou dali do těla

Jednoho pěkně deštivého studeného rána, přesněji v sobotu 19. dubna 2008, jsme si vyšli na Smrk.

Na nádraží se nás sešlo sice jen osm, ale my se i tak vydali vlakem směr Ostravice. Vylezli jsme z vlaku a hned nabrali směr na Smrk. Začalo prudké stoupání. Šlo se hůř a hůř, sem tam se propadla nějaká ta nožka do sněhu.

Konečně jsme byli nahoře a dali jsme si oběd. Když začalo foukat, výhledy nám pokazily všudypřítomné mraky, vydali jsme se cestou z kopce do Starých Hamrů, odtud pak po asfaltce na Javořinku. Následovala prudká cesta z kopce do Bílé a docela unaveni z Bílé opět nahoru do kopce. Tentokrát potokem a bahnem. A tak jsme byli šťastní, když jsme po nějaké době našli i dobrý plácek na spaní a rozbalili stany.

Probudili jsme se do chladného a mlhavého rána, a tak se nám z tepla našich spacáků moc nechtělo. Nakonec jsme se vyhrabali kolem desáté. Vyrázili jsme směrem na Bobek, kde jsme byli za chvíli. Sestup na Konečnou byl také rychlý, ale na Bílý Kříž jsme šli docela dlouho. Jelikož byla chata Sulov zavřená, zavítali jsme na chatu slovenskou. Konečně jsme si aspoň na chvíli odpočinuli a dali si něco dobrého. Teď byly před námi dvě možnosti. Buď sejít dolů na Visalaje a doufat, že pojede bus, nebo

dojít do Lomné. Jelikož nejsme žádná běčka, zvítězila Lomná. Takže jsme se opět vydali na kopce. Protože jsme byli už docela vysílení, byli jsme rádi, když jsme dorazili do Horní Lomné. Tam jsme jen počkali na bus a z Návší jsme se dopravili vlakem domů.

A celé to bylo bezva, protože nezáleží na počasí, ale hlavně na lidech, s kterými jste.

*Andrea Podlešná – Smíšek,
TOM Maracaibo, Třinec*

Ptačím dolem na Hrádek

Tradice se prý mají dodržovat. Takže je v Úštěku, alespoň v oddíle Bobři, dodržují a každým rokem, třetí dubnovou sobotu, pořádají svůj pochod. Vede z náměstí, lesem, přes kopce a údolí až ke zřícenině hradu Helfenburk. Když je počasí vyláká, a to se tentokrát stalo, je v pohybu několik set lidí – starých i mladých. Cestou jsou u jednotlivých atrakcí fronty, což však nikomu nevadí. Mnozí se zdraví a dávají do řeči, vždyť takhle si protáhnou tělo právě jen jednou za rok, na trase ke zřícenině hradu. Za získané šidinky se dá koupit ledacos, jen kafe a burty jsou za opravdické peníze. Když všichni návštěvníci odejdou, začínají Bobři uklízet atrakce i odpadky a Anička Greyerová i Jarda Lepšík si mocně oddechnou: zase to letos dopadlo dobře. A co byste si taky chtěli přát víc?

(jch)

Železný Tomík již desetkrát v Litoměřicích

Triatlon turistických oddílů mládeže „Železný tomík“ odstartoval již desátým rokem v Litoměřicích a jako obvykle, v druhý květnový víkend.

Závodily dvoučlenné hlídky ve třech disciplínách – jízdě na kánoji po proudu i proti proudu Labe, jízdě na kole v náročném terénu Českého středohoří a v běhu podél toku Labe. V letošním roce se závodu zúčastnil rekordní počet 112 závodníků. Triatlon je určen především pro děti a mládež v kategoriích žactvo a dorost, ale s velkou chutí si zasoutěží i muži a ženy. Nejmladšími účastníky byli v kategorii minitomíček tříletí bráškové Honzík a Jindříšek Černí z pořádajícího oddílu Delfin Litoměřice. 98 let byl věkový součet „nejstarších“ závodníků z oddílu Svišti Beroun, kteří bojovali v kategorii mužů. Soutěžící přijeli do Litoměřic nejen z Čech, ale téměř polovina účastníků pravidelně přijíždí z Moravy. I přes svoji náročnost je závod oblíbený a všichni se do Litoměřic rádi vracejí. Triatlon má však za sebou histo-

foto: Jitka Eretová

rii delší. První dva ročníky se uskutečnily v Týnci nad Sázavou, další dva v Brozanech u Litoměřic a teprve v roce 1999 zakotvil nastálo ve městě Zahrady Čech. Soutěž organizuje Asociace turistických oddílů mládeže a vodácký oddíl Delfin Litoměřice. Sami pořadatelé by se neobešli bez pomoci přátel a kamarádů, kteří přijíždějí jako rozhodčí, a také velké poděkování patří všem sponzorům, Městskému úřadu v Litoměřicích za

podporu v rámci grantových projektů „Zájmový sport“, Městské policii Litoměřice za zabezpečení akce a zastřešujícím organizacím TJ Slavoj Litoměřice a Asociace TOM.

*Jindřich Černý-Dýda,
vodácký oddíl Delfin Litoměřice,
www.tomdelfin.wgz.cz*

Co bylo v dubnu, květnu a červnu 2008

Do čela České rady dětí a mládeže byl drtivou většinou hlasů delegátů valného shromáždění zvolen Aleš Sedláček z Ligy lesní moudrosti.

Viktor Bambéro Hájek a Tomáš Novotný navštívili ministerstvo zemědělství, hnojiv a křepelky a informovali se na možnosti, jak podpořit z evropských peněz chátrající opárenský mlýn.

Mariana Šormová a Petr Pittner, kteří byli účastníky akce FICC RALLY 2002, budou v červnu sezdáni u husitů v Jílovém.

Některé média začala invenčně řešit, jakpak to udělají vedoucí na táborech, když půjdou s dítětem k lékaři. Vedoucí dotázaných spolků nepřekvapivě konstatovali, že zaplatí třicet korun z táborového rozpočtu. Z takové nečekané odpovědi redaktoři koprněli a redaktorky se chvěly hrůzou.

Klub českých turistů se intenzivně připravoval na své 120. narozeniny. Jejich hlavní část proběhne v Betlémské kapli, kterou postavil před půlstoletím architekt Fragner na přání nesmrtelného Zdeňka Nejedlého.

Organizátoři turistických závodů konstatovali, že systém, kdy i malé děti z nejnižších kategorií vbíhají na trati závodů sólo, se osvědčil.

Mojmíra Nováčka, guru výchovných akcí a spolkového metodika, zradil dočasně žlučník a připoutal ho na lůžko, odkud nicméně čile úřadoval a proháněl svou dobrou ženu Lídu.

Erik Tabery z Respektu jednal se zástupci junáků a tomíků a neurčitě jim přislíbil podporu v jejich úsilí udělat z státního koláče malý drobek na opravu posts vazáckého majetku.

V den Květnového povstání českého lidu se narodil Matěj Šmída, dítě mezi hořci a budoucí hlava (nejméně) českolipského tomíctva.

Revizní komise navrhla pozastavit financování dvěma oddílům, u kterých byly zjištěny nedostatky ve vyúčtování a průkaznosti účetnictví do té doby, dokud své hříchy nenapraví.

Rosťa Kašovský sháněl zájemce o letní vodáckou školu na Salze.

Helenka Valtová-Bocmanová a Karel Podroužek-Bocman řekli náčelníkovi, že je v zájmu tomíků, Evropské unie a nakonec i jejich vlastním, aby zhruba za rok, poté, co opárenský mlýn poněkud pookřeje, začali v této samotě uprostřed vlků a netopyřů žít, dům hlídat

a připravovat se na chvíli, kdy se z něj stane středisko environmentální výchovy, v schengenském prostoru nevidané.

Proběhl skautský sněm v Havířově, na kterém se sešli samí junáci a jejich hosté.

V místní části Uherského Hradiště zvané Sady skončila rekonstrukce a tomíkům začala sloužit malá, ale o to útulnější základna.

Zběsilým tempem se roztočila valašskomeziříčská Vrtule, klub her, který provozuje TOM Zlaté Šípy a který denně navštíví desítky nadšených dětí a mladých lidí.

Ostravští tomíci Tetka, Apík a Česílko postavili pro děti z Banátu skvělé lanové hříčky, zatímco Lída Nováčková, Tomáš Novotný a Ondra Šejtka obcházeli domácnosti ve Svaté Heleně, Gerníku a Eibentalu a přesvědčovali české a rumunské rodiče, že u gernických mlýnků-vodnic bude dětem na dvou běžících táborech dobře. A přesvědčili!

Do Sloupu se stěhoval nábytek z Ikey a z dílny Ivoše Skočka a Jiřího Paláta.

Viktor Hájek z ústředí se ztratil ve víru zkoušek a většina administrativní agendy padla na Janu Slavičkovou, která se mezitím vrátila ke svému dřívějšímu příjmení Dvořáková.

Jan Stráský dal na předsednictvu KČT rázně najevo, že nepodporuje další, v pořadí už asi 568. revizi smlouvy s vydavatelem Turisty, a to proto, že ti členové KČT, se kterými se setkává, mají Turistu za dobrý, kvalitní a seriózní časopis.

Rosťa Kašovský sehnal tolik zájemců o vodáckou školu na Salze, že domácí Rakušané před náporom moravských a českých bratří strnuli ve svých nablýskaných kajáckých úžasem a dobrovolně se začali ve wildalpensském kempu stěhovat z lepších do horších míst. Když pak uslyšeli na břehu zvukné povely Jardy (Jaromíra) Česneka, vyklidili kemp docela, naše vodní družstvo tak navždy zvítězilo a Bílá hora byla odčiněna.

Vyšlo najevo, že Kaski, šéf valmežských tomíků, nikdy, z ničeho a před nikým nekoprní.

Proběhly tradiční Bambiriády.

Vedení tomíků zasedlo v nově zrekonstruovaném objektu v Uherském Hradišti a několik hodin schůzovalo. Usneslo se mimo jiné, že stávající dvě letní táborové školy jsou jednoznačnou prioritou i do budoucna, a konstatovalo, že pro další roky nepočítá s jakoukoliv podporou akcí, které by jim měly konkurovat. Vedení by přivítalo kurz, který by školil organizátory turistických závodů, a je připraveno ho v rámci dotační politiky podpořit. Předsednictvo poděkovalo revizní komisi za uskutečnění akce Čistý tomík 2008, vzalo na vědomí přípravu táboření v Banátu, schválilo výroční zprávu a rokovalo o průběhu investičních akcí ve Sloupu, Kamence, jakož i o vlekém převodu opárenského mlýna.

Zástupci pionýrů, tomíků a junáků navrhli ministerstvu školství takovou úpravu metodiky, která by umožnila od příštího roku podpořit finančně i dvoučlenné výpravy do evropských států za stejných podmínek, jako jsou dotovány výpravy po tuzemsku.

Uprostřed oslav 120. výročí KČT pojal Aleš Sedláček za manželku dlouholetou přítelkyni Mirku. Svě ano si řekli na roztockém zámku, oddával je Tomáš Novotný.

B l a h o p ř á n í

Prvního srpna 2008 oslaví významné životní jubileum – 70 let – nejstarší člen oddílu TOM Klub lesní moudrosti, pan Jiří Tatíček. Stál při zakládání oddílu, účastní se s námi letních táborů, kde zahraje jakéhokoli zloducha, vodníka, Gluma, krále, šerifa, starostu či jinou postavu. Nevynechá žádnou z víkendových výprav, ani v létě, ani v zimě a na Vánočním turnaji ve stolním tenise obsazuje medailové pozice. Přejeme mu do dalších let mnoho zdraví, štěstí a životní energie, které má na rozdávání.

Vratislav Florián-Hroch a všichni tomíci z Klubu lesní moudrosti

„Zlaté trenky“

Tomíci se setkali na sportovním klání ve hře ringo, již tradičně pod záštitou valašskomeziříčských Zlatých šípů. I letos byl o turnaj velký zájem. Do tří tělocvičen se vešlo 110 účastníků. Že se jedná o akci meziregionální, svědčí skutečnost, že sem kromě domácích dorazila také družstva z Brna a Ostravy.

Soutěžilo se hned ve třech kategoriích – mladší, starší a instruktoři. Kroužky svištěly přes síť neuvěřitelnou rychlostí. Hráči se po nich hrdinně vrhali, aby nepadly právě na jejich území. Všichni si sobotní odpoledne ve svižném sportovním duchu náležitě užili. S trochou nadsázky se dá říci, že svou účastí byli vítězové všichni, možnost stoupnout na pomyslnou bednu, a tudíž šanci nosit trofej – Zlaté trenky – získali pouze někteří. Již nyní se všichni těší na další utkání, bude ovšem až za rok.

*Jan Kopřiva,
TOM Zlaté Šípy, Valašské Meziříčí*

Odemykání Labe a Ohře

Zahájení vodácké sezony odemykáním vody je každoroční akce oddílů Delfín Litoměřice, Sojčata Žitenice a jejich hostů. Přestože jsme měli odemykání již připravené na Velikonoce, sněhová nadílka a ochlazení nás donutilo akci zrušit. Nakonec jsme se přece jen dočkali – 13. dubna.

Všichni milovníci vody zavítali do loděnice Delfínů a v plné výzbroji. Měli pádla, vesty, svačinooběd a dobrou náladu, pak vypluli na kánoích a na pramičce. Tradičně plujeme až na Ohři pod Terezín, na místo setkání vodáků nebo pěších a cyklistů, pokud si na vodu netroufnou.

Proud Ohře byl letos nad očekávání silný, a tak jsme letos zakotvili jen těsně nad soutokem Labe a Ohře. Odtud byl krásný výhled na Litoměřice. Táborák, opékání buřtů, hry a popovídání s přáteli patřilo k této prima akci.

AHOJ, AHOJ, AHOJ!

*Jindra „Dýda“ Černý,
TOM Delfín, Litoměřice*

LAGORI CUP 2008 je za námi

Na tradiční klání ve hře Lagori dorazilo stopadesát účastníků z devíti oddílů TOM: ostravští Bobři, Sedmička, Bludný kruh, Askalon, Sylvatik, Hogan, Čmoudík, vzdálenější oddíly – KAM z Frýdku Místku, Kadao z Opavy, SKKS Dakota.

Až do pokročilých odpoledních hodin probíhaly lité boje ve skupinách a na závěr i konečné zápasy o umístění ve třech kategoriích. V nejmladší kategorii mezi pěti družstvy (do 12 let) nakonec zvítězily Pomněnky z oddílu Kadao, v prostřední kategorii (13–16 let) vyhrál Gympl z oddílu Čmoudík a obdobně v nejstarší kategorii (17–100 let) vystoupalo na stupeň nejvyšší Bylo nás 6 ze Čmoudíku.

V celkovém součtu o letitou trofej, putovní velkou placku nakreslenou Kubou z Askalonu, zvítězil TOM Čmoudík před TOM Sylvatik a TOM Kadao. Pořadatelé z řad Čmoudíků děkují vedoucím, kteří kromě bojů stihli ještě rozhodovat zápasy, a také ústředí naší asociace, která přispěla cenami. Skvělou pozvánkou na další ročník byl nekonečný boj družstev Klíště z TOM KADAO proti Kajsalas z TOM Sylvatik, nikdo nechtěl vzdát. Abychom se vůbec dostali vůbec domů, musel náčelník soutěže tento boj utnout po dvaceti výměnách.

Rosta Kašovský, TOM Čmoudík, Ostrava

Cimrman by se divil... 2008

Již podesáté českolipský oddíl TOM Chippewa pod vedením Zdendy Šmídy připravil divadelní festival pro tomíky z okolí. Letos dorazili a skvěle kousky připravili Skaláci ze Skalska a školáci ze Stružnice, kteří shodou náhod zvolili téma pohádky Červená Karkulka. Skaláci svým opravdu profesionálním provedením každého detailu zaslouženě celou soutěž vyhráli. Další účinkují byli turnovští tomíci se scénkou drsného závodu Cimrman man, kde znázornili snad všechny typy nepříznivého počasí, nad kterým však vyzráli drsní závodníci. Ze stejného města, ze stejného oddílu se přijeli pochlubit vždy skvělí Bubláci s nádražním humoreskou, kde každá jediná osoba pravila vše na jediné písmeno – a přece byl text pestrý, vtipný a někdy až místy pepný. Do Lípy se přijeli ukázat i šenovští Magneti s akrobatickým V.I.R.em, kde si opět tropili srandičky z Dakotů a Chippewy. Litoměřická Sluníčka s hudebním Mrazíkem zase ukázala, že i vhodně namixovaná hudba dokáže vytvořit ucelený příběh. Samozřejmě byly i scénky českolipské dvojky – Dakoti předvedli boj o Zlatý kokos, kde pidišamani bojovali proti urostlým svalnatcům a potopě mopem a Chippewa pro změnu zazářila divokou přestřelkou BANG! Nejen svými krásnými kostýmy a šarmantním šerifem. Přestávky pak pomohli vyplnit Robinsoni z Poděbrad svými tanečními kreacemi.

Pro letošní ročník jistě platí, že scénky měly nadprůměrnou úroveň, každá byla originální a velice zábavná. Porota to neměla vůbec lehké a my se tak můžeme těšit na další ročník, i když laťka bude hodně vysoko!

Tomáš Hurt-Tomek, TOM Chippewa, Česká Lípa

